

Info

Pripreme za popis stanovništva 2011

Preparations for 2011 Census

Integrirani grad *An Integrated City*

Tjedan mobilnosti 2010. *European Mobility Week 2010*

INFO IZDAJE GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE
I RAZVOJ GRADA, LISTOPAD 2010. **BROJ 11.** ISSN 1847 – 3768

Sadržaj / Contents

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA / SPATIAL DATA AND SURVEY

- 04 Georeferencirani podaci popisa stanovništva Grada Zagreba / *City of Zagreb GIS Census Database*
- 05 Pripreme za popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. / *Preparations for 2011 Census of Population, Households and Apartments*

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA / THE CITY OF ZAGREB DEVELOPMENT STRATEGY

- 06 Integrirani grad / *An integrated city*
- 10 Makroekonomski razvoj i promjene zagrebačkoga gospodarstva / *Macroeconomic Growth and Changes in Zagreb Economic Sector*
- 13 Županijska razvojne strategije / *County Development Strategies*
- 14 Zagreb – studija stanovanja / *Zagreb – Housing Study*

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA / REGIONAL AND INTERNATIONAL COLLABORATION

- 20 Europski tjedan mobilnosti 2010. / *European Mobility Week 2010*
- 25 Japansko-hrvatski bilateralni znanstveno-istraživački projekt / *Japan-Croatia Bilateral Scientific and Research Project*
- 28 Početak projekta Trailblazer / *Trailblazer Project Launching*

OBAVIJEŠTI / NEWS

- 35 Akcija kvart – Akupunktura grada: Trešnjevka / *City District Drive – City Acupuncture: Trešnjevka*
- 38 Countdown 2010 20-10-2010@20.10 / *Countdown 2010 20-10-2010@20.10*
- 40 Predstavljanje Gradskog ureda za strategiju na Jesenskom velesajmu / *The Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb at the Zagreb Autumn Fair*
- 41 Potoci na području Grada / *Zagreb Brooks*

Impressum

IZDAVAČ / PUBLISHER

Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
A Republike Austrije 18, 10 000 Zagreb
T 01/6101-840
F 01/6101-881
E strategija@zagreb.hr

ZA IZDAVAČA / FOR THE PUBLISHER Jadranka Veselić Bruvo, Pročelnica

UREDNIKA / EDITOR-IN-CHIEF Iva Bedenko

NAKLADA / RUN 600 primjeraka

TISAK / PRINT Kerschhoffset

SURADNICI / AUTHORS Nada Antić, Iva Bedenko, Višnja Bedenko,
Višnja Jelić-Mück, Tihomir Jukić, Stjepan Kelčec Suhovec,

Valerija Kelemen-Pepeonik, Rene Lisac, Irena Matković,
Kristina Mudronja, Željka Pavlović, Iva Razumović,
Darko Šiško, Nikola Tvrtković, Matija Vuger, Andrea Vukojić

LEKTURA / PROOF READER Mirjana Štivičić

PRIJEVOD / TRANSLATION Sabina Ekinović

KONCEPT I OBLIKOVANJE / DESIGN AND LAYOUT

Robert Čanak, Zoran Đukić, Jan Pavlović

TIPOGRAFIJA / TYPOGRAPHY Nikola Đurek, Typonine

FOTOGRAFIJE / PHOTOGRAPHS Arhitektonski fakultet,

Vladimir Beštak, Valerija Kelemen-Pepeonik,
Željka Pavlović, Darko Šiško, Nikola Tvrtković, Matija Vuger

Poštovani sugrađani,

Nakon aktivnog ljeta slijedi aktivna jesen. Doprili smo GIS-bazu popisa stanovništva iz 2001., a u pripremi je i novi popis stanovništva. Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu, na čelu s profesorom Jukićem, izradio je Studiju stanovanja u Zagrebu kao jednu od podloga za izradu ZagrebPlana. Organizirali smo izložbu studije Integrirani grad koju je izradio tim pod vodstvom profesora Nenada Fabijanića, a u tijeku je prikupljanje reakcija i komentara građana.

Nakon predstavljanja projekta Trailblazer u prethodnom broju, možemo vas izvijestiti o inicijalnom sastanku Konzorcija projekta, što je održan 16. i 17. rujna 2010. u sklopu Tjedna mobilnosti, a na kojem smo sudjelovali promovirajući ovaj i druge naše europske projekte, Civitas Elan i Presto.

Nastavljamo s temom biološke raznolikosti: profesor Nikola Tvrtković, naš suradnik iz Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, piše o zagrebačkim potocima, važnom elementu gradskog krajobraza. Donosimo i obavijest o inicijativi Countdown 2010.

Srdačan pozdrav

EN Dear fellow-citizens,

A dynamic autumn follows an active summer. The GIS Census database for 2001 has been completed, and a new census is in preparation. The Institute for Urban and Spatial Planning and Landscape Architecture under leadership of professor Jukić developed a Zagreb Housing Study to serve as a background document for preparation of the development strategy.

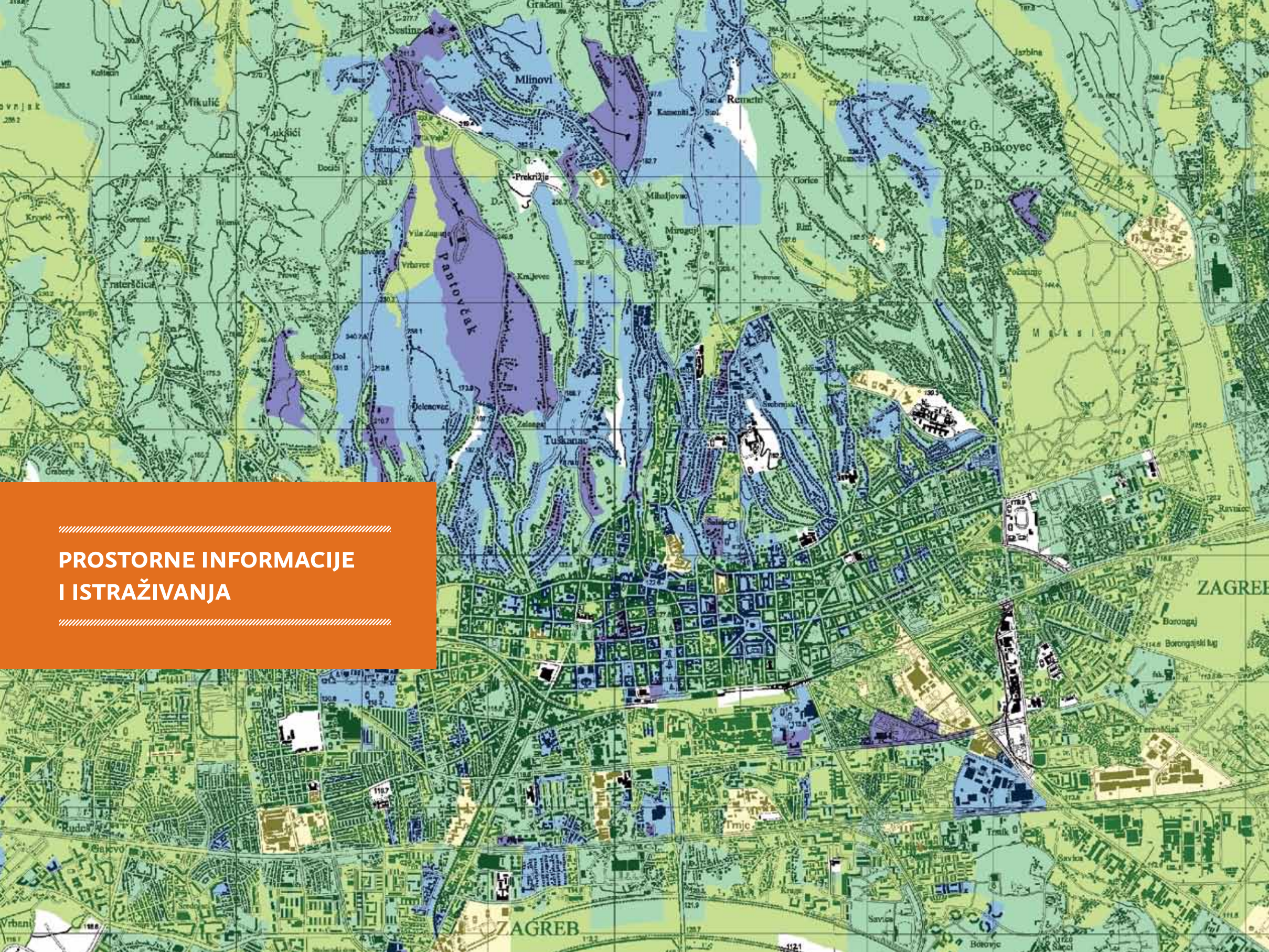
An exhibition presenting the study Integrated City prepared by a team led by Professor Nenad Fabijanić was organized, and reactions and comments from the citizens are now being collected.

Since the presentation of Trailblazer collaborative project in the previous Info issue, the project consortium held its kick-off meeting on 16 and 17 September 2010, during the Mobility Week in which the City Office for Strategic Planning participated by promoting our EU co-financed projects Civitas Elan and Presto.

We continue to inform on biodiversity. Professor Nikola Tvrtković from the Natural History Museum writes about the Zagreb brooks, an important feature of Zagreb cityscape. The Countdown 2010 initiative is also announced in this issue.

With best regards,

Jadranka Veselić Bruvo
Pročelnica / Head of Office

PROSTORNE INFORMACIJE
I ISTRAŽIVANJA

Georeferencirani podaci popisa stanovništva Grada Zagreba ▶ 01

U skladu s Planom razvoja Informatičkog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba za 2010., Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada izradio je novu GIS-bazu podataka – Georeferencirani podaci popisa stanovništva. Takva baza podataka predstavlja najdetaljniji pregled službenih statističkih podataka u realnom prostoru Grada Zagreba. Projekt je započeo tijekom 2009. kada je izrađen pilot-projekt za područje Gradske četvrti Donji grad. Rezultati pilot-projekta potvrdili su mogućnost izrade predmetne baze podataka te mogućnosti njezine praktične primjene.

Ulazni podaci obuhvaćali su grafičke podatke prostornih jedinica te brojčane podatke Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2001.. Podaci Popisa povezani su s prostornom komponentom na temelju najmanjih statističkih jedinica – popisnih krugova kojih na području Grada Zagreba ima 3900. Cilj takvog pristupa je dobivanje što detaljnijih podataka za određeni prostor. Za potrebe projekta nisu korišteni svi podaci Popisa, već oni za koje je procijenjeno da su važni za poslove planiranja i zaštite prostora:

- /// kontingenti stanovništva;
- /// stanovnici prema stručnoj spremi;
- /// stanovnici prema pohađanju škole;
- /// stanovi prema načinu korištenja;
- /// stanovi prema broju soba;
- /// opremljenost stanova;
- /// stanovništvo prema radnom statusu;
- /// prosječna površina stanova i broj članova kućanstva;
- /// kućanstva prema statusu;

◀ PRIKAZ 01 | BROJ KVADRATA STAMBENOG PROSTORA PO STANOVNIKU / AVERAGE DWELLING SURFACE IN ZAGREB IN M2 PER CAPITA

- /// kućanstva prema broju članova;
- /// kućanstva prema osnovi korištenja stana.

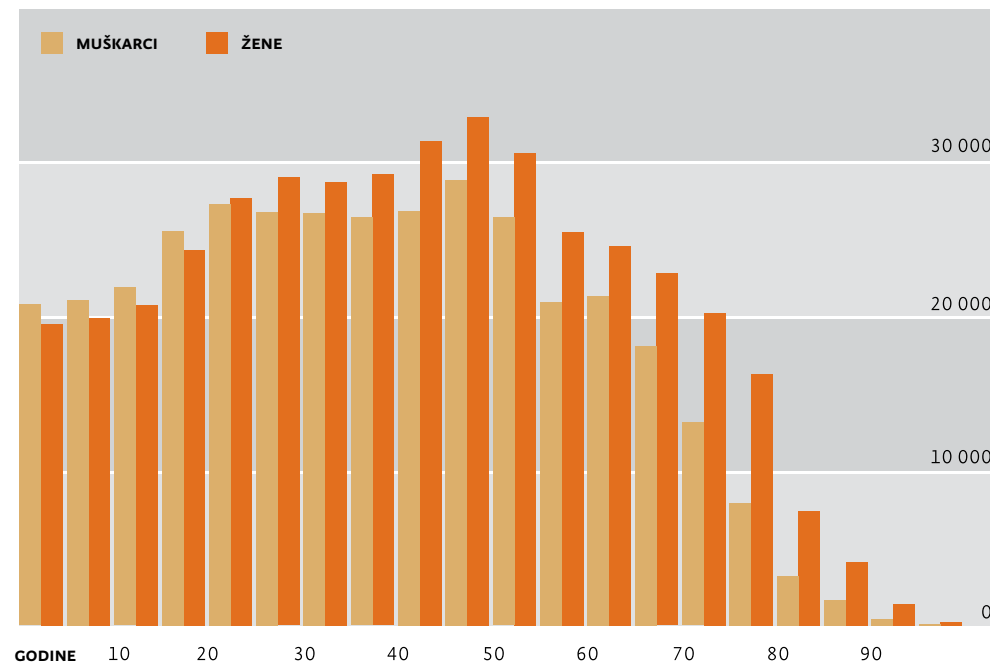
Rezultat projekta je GIS-baza podataka popisa stanovništva, kućanstava i stanova po popisnim krugovima. Model podataka omogućuje pretraživanje, analiziranje i vizualizaciju statističkih podataka prema proizvoljno zadanim kriterijima i proizvoljno izabranom prostoru. Osim mogućnosti samostalnog korištenja, prednost GIS-modela je mogućnost kombiniranja podataka o stanovništvu, kućanstvima i stanovima s drugim prostornim bazama podataka.

Mogućnosti primjene takve baze gotovo su neograničene – strategijsko i prostorno planiranje, urbanizam, komunalne akcije, projekti za poboljšanja društvenog standarda, upravljanje hitnim situacijama, zaštita okoliša, marketing i dr.. Osnovni motiv za izradu Georeferenciranih podataka popisa stanovništva Grada Zagreba bila je primjena u izradi Razvojne strategije Grada Zagreba koja je nezamisliva bez egzaktnih podataka o prostoru i pojavama u njemu.

U izradi projekta sudjelovali su Odjel za prostorne informacije i istraživanja i Odjel za statistiku Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, Geodetski fakultet u Zagrebu, te Gradski ured za katastar i geodetske poslove. (D. ŠIŠKO)

EN City of Zagreb GIS Census Database

The City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development prepared a new GIS Census database, a detailed overview of official statistical data on the City of Zagreb in real space. It has almost unlimited application possibilities, including strategic and land-use planning, town planning, municipal actions, projects aimed at improvement of social standard, emergency management, environmental protection, marketing, etc.

Pripreme za popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. ▶ 02

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada – Odjel za statistiku, na temelju Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. (NN, br. 92/10), u suradnji s Državnim zavodom za statistiku, priprema, organizira i provodi Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. za područje Grada Zagreba. Budući da je Popis stanovništva, kućanstava i stanova najsloženije i najskuplje statističko istraživanje potrebno je osigurati sve preduvjete da se što kvalitetnije obavi. U tu je svrhu, a na temelju navedenog Zakona, osnovano Popisno povjerenstvo Grada Zagreba.

Zaključak o osnivanju i imenovanju Popisnog povjerenstva Grada Zagreba donio je gradonačelnik 30. rujna 2010.

Povjerenstvo ima sedam članova. Predsjednik

▲ PRIKAZ 02 | STANOVNIŠTVO GRADA ZAGREBA PREMA SPOLU I STAROSTI, POPIS 2001 / ZAGREB POPULATION ACCORDING TO AGE / SEX (2001 CENSUS)

Popisnog povjerenstva je gradonačelnik, a tajnica Povjerenstva je načelnica Odjela za statistiku. Povjerenstvo obavlja niz poslova, a jedan od prvih je osnivanje ispostava za provedbu Popisa u gradskim četvrtima Grada Zagreba. (I. RAZUMOVIĆ)

EN Preparations for 2011 Census of Population, Households and Apartments

The City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development, Department of Statistics, in collaboration with the State Bureau of Statistics, prepares, organizes and implements the 2011 Census of population, households and apartments at the City of Zagreb territory. In order to ensure quality performance, a Census Commission for the City of Zagreb, consisting of seven members headed by the Mayor was established late in September.

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA

Integrirani grad ▶ 03, 04, 05, 06

Jedan od osnovnih zadataka Gradskog ureda za stratezijsko planiranje i razvoj Grada je kreiranje razvojne strategije Zagreba, tzv. ZagrebPlana. Među osnovnim postulatima ZagrebPlana je i određivanje petnaestak strateških projekata koji bi se, kao što je slučaj u nekim europskim gradovima, realizirali tijekom duljega vremenskog razdoblja. Jedna od takvih 'kritičnih točaka' je prostor obrađen studijom Integrirani grad – urbanističko-arhitektonska studija za uređenje prostora od Trga dr. Franje Tuđmana do Trga Krešimira Čosića.

Autori Studije su prof. Nenad Fabijanić, d.i.a., koji je i voditelj izrade Studije; Gordana Domić, i.a., te prof. mr.sc. Boris Koružnjak, d.i.a. U izradi Studije sudjelovali su svojim priložima i eksperti: dr.sc. Snješka Knežević, znanstvena savjetnica, konzultantica za povijest, mr.sc. Alan Braun, koji se bavio obradom i analizom arhivske građe, te dr.sc. Damir Pološki, koji je izradio složeno prometno rješenje koje uključuje upuštanje jednog dijela željezničke pruge pod zemlju.

Godine 1998. Grad je raspisao opći, anonimni, jednostupanjski natječaj za arhitektonsko rješenje paviljona na sjevernom dijelu područja bivše Rudolfove vojarne. Na tom je natječaju prvu nagradu dobio prof. Nenad Fabijanić koji je uz projekt paviljona predložio oblikovanje zelene površine kao parka. Kao autoru prvonagrađenog rada povjerena mu je zadaća ponovnog istraživanja mogućnosti uređenja prostora.

Studiju je, na početku prošle godine, od autora naručio Gradski ured za prostorno uređenje, graditeljstvo, izgradnju grada, komunalne poslove i promet, a Gradski ured za stratezijsko planiranje i razvoj Grada pružio je podršku izradi studije pri bavljanjem potrebnih stručnih i drugih podloga, utvrđivanjem šireg obuhvata studije, u suradnji s autorima, te provođenjem organizacije izložbe i javne rasprave.

Izložba je održana u Galeriji Forum, u Teslinjoj ulici, od 6. do 16. listopada 2010., a otvorio ju je Milan

▲ PRIKAZ 04, 05

Bandić, zagrebački gradonačelnik. Javno predstavljanje Studije održano je u četvrtak, 7. listopada 2010., u 19 sati, pred punom dvoranom KIC-a.

Na otvorenju izložbe gradonačelnik Bandić izjavio je kako je ovim radom postavljena 'letvica' – razina kvalitete ispod koje se ubuduće u ovakvim projektima ne bi smjelo ići, a pročelnica Gradskog ureda za stratejsko planiranje i razvoj Grada najavila je i druge strateške projekte ovog tipa, a među prvim temama koje će se obrađivati navela je prostore željezničarskih radionica 'Janko Gredelj', tematski također čvrsto vezane uz željeznicu koja danas razdvaja grad.

Studija u prvom redu predstavlja viziju i koncept: utvrđuje brojne detalje, upozorava na mogućnosti, igra se s alternativama, ali ne razrađuje ih. Oni će biti predmetom posebnih studija i natječaja. Studija ima karakter ne samo urbanističke već i naglašeno arhitektonske studije zato što se u trećoj dimenziji provjerava i prikazuje sve što je moguće ili je vjerojatno. Projektom se predviđa etapna provedba. Autori su na prezentaciji dali vrlo iscrpno obrazloženje koncepcije studije, vežući se uz povijesni razvoj grada i željeznice kao opstruktivnog elementa u gradskom tkivu. Profesor Nenad Fabijanić je objasnio da, za razliku od Save, željeznica kao cezura u gradu nema 'poetsku' vrijednost, tako da upuštanje pruge pod zemlju na području grada ne umanjuje već uvećava kvalitetu kontaktnog i šireg područja. (I. BEDENKO)

EN An integrated city

Urban planning and architectural study for development of the area covering Franjo Tuđman and Krešimir Ćosić Squares (An Integrated City) was commissioned from a group of authors – architects professor

▲ PRIKAZ 06

Nenad Fabijanić, Gordana Domić and Boris Koružnjak – by the City Office for Physical Planning, Construction of the City, Utility Services and Transport. The Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb rendered support to the study development by collecting necessary technical and other documentation, determining the study catchment area, and by working with the authors and organizing the exhibition and public hearing. The study presents a vision and concept, while implementation plans will be based on special studies and competitions. The study has architectural and urban planning character, since it checks and presents in third dimension all possibilities and probabilities. A phased implementation of the project is proposed. The authors gave a detailed elaboration of the study concept during the presentation, referring to historical development of the city and railway as an obstacle within the city tissue.

Makroekonomski razvoj i promjene zagrebačkoga gospodarstva ▶ 07, 08, 09, 10

Na poziv Odbora za gospodarski razvoj i Odbora za financije Gradske skupštine Grada Zagreba da na tematskoj sjednici dvaju odbora, 'Aktualni gospodarski trenutak i razvojni potencijali Grada Zagreba', 30. rujna 2010., prezentira do sada izrađeni relevantni materijal vezan uz Razvojnu strategiju Grada Zagreba – ZagrebPlan, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada pripremio je i prezentirao dvije teme: 'Makroekonomski razvoj i financijski rezultati poslovanja poduzetnika Grada Zagreba u razdoblju 2005–2010.' i 'Prostorno-planski aspekti zagrebačkoga gospodarstva'.

▼ PRIKAZ 07 | BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U GRADU ZAGREBU, SJEVEROZAPADNOJ HRVATSKOJ I RH / GDP FOR ZAGREB, NW CROATIA AND REPUBLIC OF CROATIA

PROSTORNE JEDINICE ZA STATISTIKU 2. RAZINE I ŽUPANIJE	GRAD ZAGREB	SZ HRVATSKA	RH
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, MIL. KN	96 658	147 012	314 223
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, MIL. EUR	13 176	20 040	42 833
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, MIL. USD	18 013	27 397	58 558
STRUKTURA PO ŽUPANIJAMA, % (HRVATSKA = 100)	30,8	46,8	100,0
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU, KN	122 995	88 109	70 835
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU, EUR	16 766	12 010	9 656
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU, USD	22 921	16 420	13 201
INDEKS HRVATSKA = 100	173,6	124,4	100,0

Izvor: Priopćenje br. 12.1.1.2, DZS

U članku se daje sažetak gospodarskog dijela ukupne analize stanja izrađene za potrebe ZagrebPlana izrada koje je u tijeku. Odnosi se na osnovne pokazatelje makroekonomskog razvoja i gospodarskih promjena zadnjih desetak godina, obilježja konkurentnosti, te na udio relevantnih gospodarskih pokazatelja Zagreba u Hrvatskoj. Radi se o polaznim osnovama važnim za utvrđivanje vizije i ciljeva budućega gospodarskog i ukupnog razvoja Grada izradu koje je proveo i koordinirao stručni tim ureda, pod vodstvom dr. sc. Nade Antić.

Grad Zagreb kao najjače gospodarsko središte u državi ostvaruje gotovo trećinu bruto- domaćeg proizvoda Hrvatske kao indikatora vrijednosti finalnih dobara i usluga proizvedenih tijekom godine dana. Prema posljednjim, konačnim statističkim podacima bruto-domaći proizvod Zagreba iznosio je gotovo 100 milijardi kuna, a po stanovniku 16,766 eura, što je 73,6 % više od nacionalnog prosjeka.

Najveći udio u bruto-dodanoj vrijednosti Zagreba

	POLJO- PRIVRE- DA (A,B)	INDUS- TRIJA (C,D,E)	GRAĐEVI- NARSTVO (F)	TRGOVINA (G)	HOTELI I RESTORANI (H)	PRIJEVOZ (I)	FINANCIJSKO POSREDOVANJE (J,K)	JAVNA UPRAVA (L,M,N,O,P)
RH	16 400	55 271	20 907	34 431	11 802	24 479	61 795	45 351
U %	6,1	20,4	7,7	12,7	4,4	9,1	22,9	16,8
G. ZAGREB	142	15 146	4 969	14 352	1 538	6 889	24 925	15 228
U %	0,2	18,2	6	17,3	1,8	8,3	30	18,3
INDEKS 2007./2000.								
RH	132,3	159,5	286,7	210,2	217	184,7	228,5	144,5
G. ZAGREB	99,3	151,4	291,3	212,9	155,7	185,2	296,8	142,9

Izvor: Priopćenja DZS, br.12.1.1.2, 2009. i 12.1.2., 2010.

▲ PRIKAZ 08 | STRUKTURA BRUTO DODANE VRIJEDNOSTI ZAGREBA PO DJELATNOSTIMA, 2007., U MIL. KN. I % / STRUCTURE OF GROSS ADDED VALUE IN ZAGREB ACCORDING TO BUSINESSES IN 2007, IN MILLION KN AND PERCENT

ostvaruje se u poslovnim uslugama, pretežito u financijskom posredovanju udio kojega se povećava od 19,8 % iz 2000. na 30 % u 2007.. Slijede djelatnosti javne uprave, zdravstva, obrazovanja i slične koje čine 18,3 %, a u porastu je i trgovina. Opada udio hotela i restorana, prijevoza, poljoprivrede, a u najvećoj mjeri industrije sa srodnim djelatnostima koje čine svega 18,2 % (PRIKAZ 08). Slične tendencije kretanja pokazuje i zaposlenost prema djelatnostima koja je, u ukupnosti, do 2008. bila u porastu, nakon čega u pravnim osobama u 2009. opada za 4,5 %, a u prvih šest mjeseci 2010. za oko 6 %, kao posljedica recesije. Zaposlenost u gospodarstvu Zagreba ipak čini 39 % zaposlenosti hrvatskoga gospodarstva. Broj i udio zaposlenih u zagrebačkoj industriji opada i u 2009., kada je iznosio oko 57.000 ili 16 posto ukupne zaposlenosti, u odnosu na 23,8 % iz 2000..

Prema apsolutnom broju zaposlenih proizlazi da je Zagreb prvenstveno grad javne uprave i administracije te jako financijsko i trgovačko središte odnosno u porastu su djelatnosti njegova tercijarnog i kvartarnog sektora zaposlenosti, a u opadanju primarni i sekundarni (PRIKAZ 09). Promatrano u posljednjih deset godina ukupna zaposlenost u Gradu je u porastu za oko 96.000 tj. za 29 % i iznosi oko 424.000 osoba odnosno kretala se po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od 3,2 %, dok je na razini Hrvatske ostvarena po stopi od 1,9 %. Ipak dugoročno promatrano i Zagreb ima

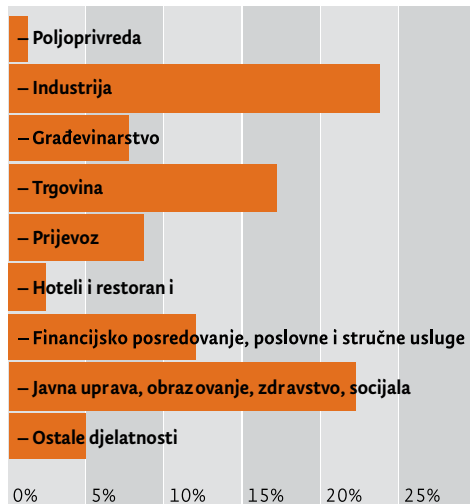
trend smanjenja opće stope aktivnosti, a porast neaktivnog dijela populacije, posebno osoba s osobnim prihodima i stope zaposlenosti. Stopa registrirane nezaposlenosti je u opadanju i prema posljednjim podacima iznosi 6,1 %, što je znatno ispod hrvatskog prosjeka.

Glede pokazatelja regionalne konkurentnosti, opća je ocjena da je Grad Zagreb najkonkurentniji u odnosu na druge županije. Pri tome ima konkurentne prednosti u svom stanovništvu, pokazateljima zdravlja, kulturi, kvaliteti obrazovanja, razvijenosti poduzetništva, ekonomskim rezultatima, osnovnoj infrastrukturi, javnom sektoru i investicijama po stanovniku. Međutim, ima i određene konkurentne nedostatke kao što su: broj poduzetničkih zona per capita, cijena vode i odvodnje, udjel zaposlenosti u prerađivačkoj industriji te odnos izvoza i uvoza.

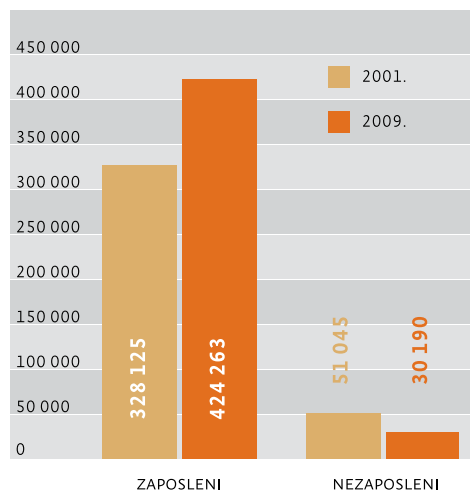
Analiza financijskih rezultata zagrebačkih poduzetnika za 2009. godinu pokazuje zavidan značaj i udio u hrvatskom gospodarstvu. Pri tome udio poduzetnika iznosi 32,2 %, zaposlenih kod poduzetnika 39,9 %, prihodi 52,7 %, dobit razdoblja 56,3 %, gubitak 43,3 % a investicije čak 61,4 % od nacionalnih.

Umjesto zaključka, treba reći da se u sklopu ovog projekta istraživanja ključnih problema i potreba razvoja gospodarstva nastavljaju, a činit će polaznu osnovu i sastavni dio tzv. SWOT analize (snaga i slabosti te razvojnih prilika i prijetnji), a zatim i

2000.

2009.

◀ PRIKAZ 09 | ZAPOSLENI PO DJELATNOSTIMA U GRADU ZAGREBU 2000 I 2009 / EMPLOYMENT STRUCTURE IN ZAGREB IN YEARS 2000 AND 2009

određivanja vizije, ciljeva i prioriteta razvoja. U nastavku su izdvojeni osnovni razvojni problemi i razvojne potrebe zagrebačkog gospodarstva.

RAZVOJNI PROBLEMI

- /// dostignuta razina BDP-a per capita najveća je u Hrvatskoj, ali zaostaje za sličnim gradovima u EU
- /// nedovoljna konkurentnost poduzetnika, bez obzira na pozitivnu opću ocjenu konkurentnosti Zagreba
- /// nedovoljna razina razvijenosti poduzetničke infrastrukture
- /// nedostatna usmjerenost na proizvode i usluge veće dodane vrijednosti i izvoz
- /// slaba priprema za sudjelovanje u EU projektima
- /// nezadovoljavajuća suradnja poduzetnika s razvojnim i istraživačkim institucijama
- /// nedovoljna suradnja sa Zagrebačkom i dr. županijama na gospodarskim projektima
- /// preseljenje industrije iz Zagreba u okolicu
- /// izradu i donošenje prostorno planskih dokumenata za gospodarske zone ne prati njihova provedba
- /// porast udjela mladih i starijih nezaposlenih osoba
- /// tendencija odlaska mladih obrazovanih u inozemstvo

RAZVOJNE POTREBE

- /// bolje vrednovati i koristiti sve resursne razvojne potencijale Zagreba
- /// poduzimati mjere i aktivnosti na povećanju konkurentnosti poduzetnika, ali i Grada
- /// povećati ulaganja u poduzetničku infrastrukturu
- /// izvršiti strukturne promjene djelatnosti u

◀ PRIKAZ 10 | UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH I NEZAPOSLENIH U ZAGREBU 2001 I 2009 / EMPLOYED AND UNEMPLOYED PERSONS IN ZAGREB IN 2001 AND 2009

- /// cilju porasta proizvodnje s većom BDV i izvoza jačati razvojno povezivanje poduzetnika oko
 - /// uspješnih tehnologija
 - /// osmisliti učinkovitu suradnju poduzetnika s
 - /// istraživačkim i razvojnim institucijama
 - /// izraditi i provoditi zajedničke programe i projekte razvoja gospodarstva sa Zagrebačkom i
 - /// drugim županijama
 - /// pojačati institucionalne kapacitete za upravljenje razvojem i pripreme za sudjelovanje u
 - /// programima i projektima EU
 - /// pripremiti i donijeti lokalni akcijski plan osnivanja i razvoja poduzetničkih zona
 - /// iskoristiti turistički potencijal Zagreba
- (N. ANTIĆ, I. MATKOVIĆ)

EN Macroeconomic Growth and Changes in Zagreb Economic Sector

The Economic Development Committee and Financial Committee of the City of Zagreb

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA

Županijske razvojne strategije

Stjepan Kelčec-Suhovec sudjelovao je kao predstavnik Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, 23. rujna. 2010., na koordinaciji izrađivača županijskih razvojnih strategija (ŽRS) NUT2 regije Sjeverozapadna Hrvatska koja je održana u Zagrebačkoj županiji. Osim predstavnika županija i Grada Zagreba sastanku su prisustvovali i predstavnici Ministarstva regionalnog razvitka, šumarstva i vodnog gospodarstva Ivo Žinić, ravnatelj Uprave za integrirani regionalni razvitak i Marga Gaković. Ivo Žinić je podsjetio izrađivače da je prije skupštinske procedure potrebno obaviti ex ante valorizaciju Prijedloga strategije i pribaviti mišljenje Ministarstva regionalnog razvitka, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Ministarstvo će se očitovati o tri okolnosti:

- /// usklađenost sadržaja sa zakonom,

Assembly convened at a topical session of the two committees on The Present Economic Situation and Development Potential of the City of Zagreb on 30 September 2010 and asked the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb for their presentation of completed documents relevant for the City of Zagreb Development Strategy – ZagrebPlan. The Office presented two topics: Macroeconomic Growth and Financial Results of the City of Zagreb Entrepreneurs for the period 2005 – 2010, and Spatial Planning Aspects of the Zagreb Economic Sector. Within this project, research will continue into key issues and needs affecting the economic sector development, and its results will be the basis and an integral part of the SWOT analysis, the vision, as well as the goals and priorities of development will be defined.

- /// usklađenost s razvojnim prioritetima Hrvatske,
- /// valjanost ex ante valorizacije.

Izrađivači su izvjestili o stanju radova na izradi prijedloga ŽRS-a, odnosno ZagrebPlana i o formiranju partnerskih vijeća. Pretežit broj izrađivača dovršio je osnovne analize i u fazi je pripreme SWOT-analize. Ivo Žinić je zatražio da na radionice koje će biti organizirane u vezi sa SWOT-analizom budu pozvani i predstavnici Ministarstva te da se zapisi s radionica dostave Ministarstvu regionalnog razvitka, šumarstva i vodnoga gospodarstva. (S. KELČEC-SUHOVEC)

EN County Development Strategies

A representative of the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb participated in 23 September 2010 meeting of a coordination of authors of the county development strategies for the North-West Croatia region held at the Zagrebačka County. The authors reported on progress of work in preparing the draft county development strategies, i.e. ZagrebPlan. The majority of authors had completed basic analyses and entered the stage of SWOT analysis preparation.

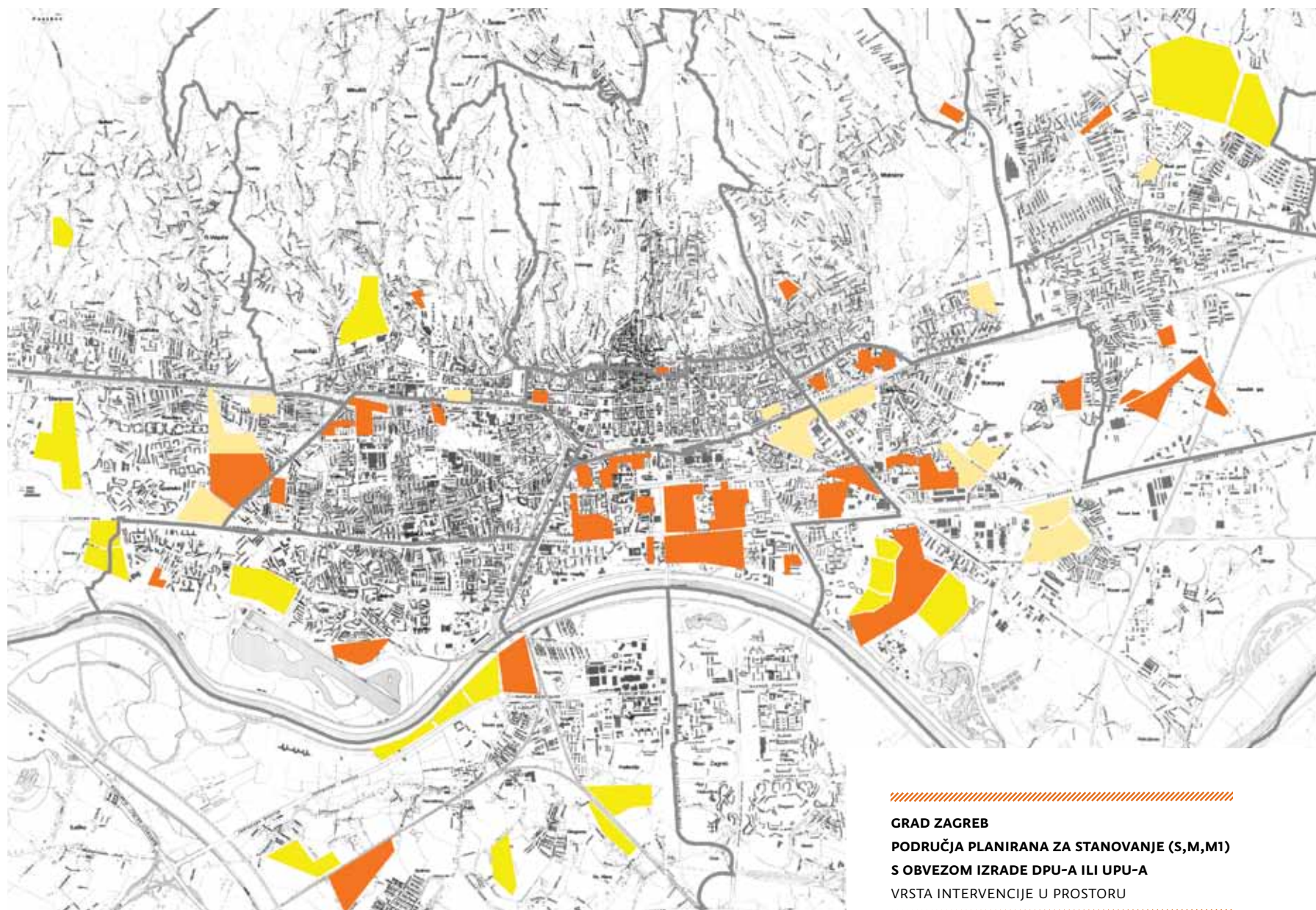
Zagreb – studija stanovanja ▶ 11, 12

Tema stanovanja sigurno je jedna od najvažnijih i najopsežnije istraživanih tema u procesu planiranja, rasta i transformacije grada. Na zahtjev Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada Zagreba na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, u Zavodu za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu, tim prof.dr.sc. Tihomira Jukića (Jukić, Mlinar, Smokvina, Smode-Cvitanović, Miličević) izradio je Studiju stanovanja u Zagrebu, s posebnim osvrtom na analizu stambenih naselja. Studija bi trebala pružiti kvalitetnu osnovu za procjenu današnjeg stanja zagrebačkog prostora, a nema pretenzije sveobuhvatno analizirati prostor i temu stambenih politika, već naglasiti najbitnije procese koji se trenutačno odvijaju u Zagrebu. Na taj način može poslužiti kao osnova promišljanja buduće strategije razvoja grada Zagreba vezane uz temu stanovanja. Cilj ove studije je proučavanje pojedinih procesa u sklopu planiranja grada, a sa svrhom da kritički osvrt pridonese kvalitetnijem osmišljavanju prostora za život i boravak u gradu.

Na samom početku istraživanja ukratko su iznesene prostorno-demografske promjene koje su prisutne u Zagrebu i to s obzirom na stanovništvo, kućanstva, te broj i vrstu stanova. Zagreb je kompariran s europskim gradovima i s gradovima u Hrvatskoj.

Ovom su studijom predstavljeni organizirani modeli i postupci stambene gradnje u Zagrebu od kraja I. svjetskog rata do danas. Analizirana su tri razvojna razdoblja vezana uz tri različita društveno-politička uređenja: razdoblje između dva svjetska rata (1918. – 1940.), razdoblje od II. svjetskoga rata do Domovinskog rata (1945. – 1990.), te zadnje razdoblje od stjecanja neovisnosti do danas (1991. – 2010.) – godine početka gospodarske krize koja se izrazito osjetila na području gradnje i prodaje nekretnina.

Ovu temu prati i katalog stambenih naselja u Zagrebu i njihov položaj u gradu, s posebnim

osvrtom na modele stambene gradnje u različitim razdobljima.

Istraženi su i analizirani elementi dimenzioniranja stambene gradnje u urbanističkim i prostornim planovima u odnosu na izgrađenost i iskoristivost građevne čestice te najveću dopuštenu visinu gradnje i broj etaža. Njihovi međuođnosni prikazani su tabelarno, tekstualno i grafički.

U korelaciju su dovedeni podaci o demografskoj

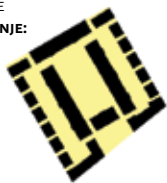
prognozi rasta broja stanovnika do 2030., odnosno 2050., s prostornim mogućnostima za stambenu gradnju unutar aktualnih granica GUP-a Grada Zagreba. Analizirani su svi detaljni urbanistički planovi (DPU) i urbanistički planovi uređenja (UPU) koji su aktualnim GUP-om Grada Zagreba predviđeni za stambenu (S), mješovitu (M) i mješovitu – pretežito stambenu (M1) namjenu, a kapaciteti tih zona prikazani su pojedinačno i sumarno

- GRAD ZAGREB**
PODRUČJA PLANIRANA ZA STANOVANJE (S,M,M1)
S OBVEZOM IZRADE DPU-A ILI UPU-A
 VRSTA INTERVENCIJE U PROSTORU
- GRANICE GRADSKIH ČETVRTI
 - PRETEŽITO NOVE STAMBENE ZONE
 - PRENAMJENA NAPUŠTENIH INDUSTRIJSKIH PODRUČJA I VOJARNI
 - DOVRŠENJE GRADSKOG TKIVA

▲ PRIKAZ 11 | PODRUČJA PLANIRANA ZA STANOVANJE / PLANNED RESIDENTIAL AREAS

MODEL 1 (1920. – 1940.)**MALI STANOVNI NA GOGOLJINU BRIJEGU**

GODINA: 1927.
POVRŠINA: 1.27 ha
BROJ STANOVA: 136
BROJ STANOVNIKA: 400
GUSTOĆA: 107 STANOVA / ha;
321 STANOVNIKA / ha
TIPOLOGIJA: STAMBENE ZGRADE,
STAMBENI NIZOVI,
POLUGRAĐENE KUĆE
STRUKTURA IZGRADNJE:

MODEL 2 (1940. – 1950.)**PUPINOVO NASELJE**

GODINA: 1948.
POVRŠINA: 2.19 ha
BROJ STANOVA: 69
BROJ STANOVNIKA: 200
GUSTOĆA: 31 STAN / ha; 93 STANOVNIKA / ha
TIPOLOGIJA: STAMBENE ZGRADE
STRUKTURA IZGRADNJE:

MODEL 3 (1950. – 1970.)**ZAPRUDE**

GODINA: 1962. – 1968.
POVRŠINA: 39.7 ha
BROJ STANOVA: 3.370
BROJ STANOVNIKA: 10.100
GUSTOĆA: 84 STANA / ha; 254
STANOVNIKA / ha
TIPOLOGIJA: STAMBENE ZGRADE, STAMBENI
TORNJEVI
STRUKTURA IZGRADNJE:

MODEL 4 (1970. – 1980.)**TRAVNO**

GODINA: 1971.
POVRŠINA: 49.4 ha
BROJ STANOVA: 4.370
BROJ STANOVNIKA: 13.100
GUSTOĆA: 88 STANOVA / ha;
265 STANOVNIKA / ha
TIPOLOGIJA: STAMBENE ZGRADE, STAMBENI
TORNJEVI STAMBENI NIZOVI
STRUKTURA IZGRADNJE:

MODEL 5 (1970. – 1980.)**DUGAVE**

GODINA: 1977. – 1980.
POVRŠINA: 78.2 ha
BROJ STANOVA: 4.550
BROJ STANOVNIKA: 13.600
GUSTOĆA: 58 STANOVA / ha; 174
STANOVNIKA / ha
TIPOLOGIJA: STAMBENE ZGRADE
STRUKTURA IZGRADNJE:

MODEL 3 (1990. – 2010.)**SOPNICA-JELKOVEC**

GODINA: 2007.
POVRŠINA: 33.2 ha
BROJ STANOVA: 2.733
BROJ STANOVNIKA: 8.200
GUSTOĆA: 82 STANA / ha; 246
STANOVNIKA / ha
TIPOLOGIJA: STAMBENE ZGRADE
STRUKTURA IZGRADNJE:

▲ PRIKAZ 12 | MODELI STAMBENIH NASELJA / RESIDENTIAL AREA TYPES

na razini Zagreba. Razdvojena su područja gradnje na novim prostorima 'greenfield' od gradnje na prostorima transformacije 'brownfield' te područja dovršenja gradskog tkiva.

Kratko istraživanje stambene gradnje (stambena naselja i stambeni sklopovi) u okolici Zagreba u razdoblju od 2000. – 2010. pokazuje nužnost planiranja stambene gradnje Zagreba u regiji. Studija uključuje i kratki osvrt na višegodišnja istraživanja kriterija zadovoljstva i kvalitete stanovanja u Zagrebu.

Na kraju studije ukratko su opisani europski dokumenti o stanovanju: Europska stambena povelja, Europska socijalna povelja, Leipziška povelja o održivim europskim gradovima, te najnovija Deklaracija iz Toleda, a koje nude okvir za nove inicijative vezane uz stanovanje kako na razini države tako i JLS-a.

Budući da su prijašnjih godina bile predmet zasebnih opširnih istraživanja, teme poput Strategija stambene politike Grada Zagreba (Bežovan, G., 2004.), Procjena standarda stanovanja u Zagrebu kao razvojnog resursa (Bežovan, G., 2004.), te Tranzicija hrvatskog stambenog tržišta (Tica, J. 2002.), sada nisu dodatno istraživane, već je težište istraživanja bilo na prostorno-planerskim aspektima vezanim uz problematiku stanovanja i prostora.

Razvoj grada i njegovih stambenih zona u neposrednoj je vezi s ekonomskim razvojem i demografskom politikom kako grada tako i cijele zemlje. Hrvatsku niz godina prate nepovoljna demografska

kretanja. Ta se pojava očituje u povećavanju udjela starijeg stanovništva, negativnom prirodnom prirastu, migracijama uzrokovanim Domovinskim ratom i starenjem radnoaktivnog stanovništva. Usporeni ekonomski razvoj i demografska politika, uz druge činitelje, utjecat će i na rast (pad) i strukturu stanovništva zagrebačkog prostora. Prema nekim bi se pretpostavkama mogli odvijati procesi prema kojima Zagreb ne bi znatnije rastao s obzirom na broj stanovnika. Prema priopćenju Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, ukupno stanovništvo Grada Zagreba, u međurazdoblju 2001. – 2008., povećalo se za 8590 stanovnika ili, prosječno, za oko 1278 stanovnika godišnje (uključujući prirodni prirast i migraciju). Istodobno, gledajući samo prirodni prirast, Zagreb je izgubio 6358 stanovnika, tj. oko 900 stanovnika godišnje (umrlih više nego rođenih).

GUP-om Grada Zagreba 2007. predviđeno je 76 UPU-a (ili DPU-a), a GUP-om Sesveta 2003. 17 UPU-a (ili DPU-a) koji se odnose na stambenu namjenu (S), mješovitu (M) i mješovitu - pretežito stambenu namjenu (M1). Ustanovljeno je da planirani kapaciteti stanovanja premašuju trenutne i buduće potrebe stambene gradnje te je potrebno provesti reviziju i neke lokacije čuvati za budući razvoj. Ukupna površina navedenih UPU-a (ili DPU-a) u Zagrebu je oko 1000 ha, a u Sesvetama oko 200 ha.

U Studiji se konstatira da je jedan od najvećih prostornih problema vezanih uz stambenu politiku i planiranje grada Zagreba dugogodišnji izostanak pripremljenih i uređenih građevinskih parcela za individualnu obiteljsku gradnju i činjenica da je ishodenje dokumentacije za gradnju u prošlosti često bio mukotrpan dugogodišnji skup postupak.

To je pogodovalo bespravnoj gradnji. Što veći kaos na stambenom tržištu godinama je pogodovao privatnim poduzetnicima i graditeljima koji su djelovali mimo bilo kakvog organiziranog sustava kontroliranog planiranja i provedbe. Na najkvalitetnijim zemljištima u gradu podižu se gospodarske zone i trgovački centri (npr. Jankomir), a područja planirana za stanovanje smještaju se na izrazito nekvalitetnim lokacijama. Najbolji primjeri za to su lokacija naselja Sopnica-Jelkovec i naselje Munja u Kozari boku. Što se tiče gospodarenja prostorom, i samim planerima je 'tajna' što je stvarno gradski prostor. Neadekvatnom zemljišnom i gospodarskom politikom Grad nije ušao u posjed prostora za budući razvoj koji bi mogao kontrolirati. To je u konačnici utjecalo na standarde naselja i na njihovu opremljenost, a postupno izostaje i kvalitetan javni prostor nužan za kvalitetno stanovanje. Izostali su i jasna, transparentna stambena politika Grada Zagreba, modaliteti provođenja i vremenski određeni prioriteti. Instrumentom 'urbanističkih natječaja' i 'gradskih projekata' vodi se paralelna stambena politika koja privatnim investitorima omogućava maksimalne urbanističke koeficijente i najveću sagrađenost terena i na mjestima koja nisu uvijek gradski prioritet i interes. Analizirajući standarde naselja zadnja četiri desetljeća i njihovu opremljenost, može se zaključiti da na procese planiranje grada sve više jača utjecaj kapitala. A ionako se mali propisani standardi stambenih naselja u GUP-ovima Zagreba desetljećima postupno smanjuju ili potpuno nestaju, a to direktno utječe na kvalitetu stanovanja u gradu.

Sve navedene činjenice trebalo bi uvažavati tijekom izrade 'nove strategije' dugoročnog razvoja

Zagreba, sagledavajući prostor Zagreba i njegove utjecajne regije kao cjelovitu prirodnu i planersku cjelinu. Prethodno je potrebno provesti detaljnu elaboraciju prostora i kritički osvrt na dosadašnje planerske postupke, uvažavajući osobitosti prostora i realni gospodarski i demografski razvoj Zagreba. (T. JUKIĆ)

EN Zagreb – Housing Study

The Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb engaged the Faculty of Architecture Institute for Urban and Spatial Planning and Landscape Architecture team led by Professor Tihomir Jukić to prepare the Zagreb Housing Study focusing particularly on an analysis of housing projects. The Study is planned to be a background document for the future City of Zagreb development strategy. An analysis of areas planned to be covered by detailed plans shows that the planned housing capacities considerably exceed current and future needs for residential building, and that it is necessary to make a revision and preserve some locations for future development. The analysis of standard and facilities that have been provided for the settlements during the last 40 years shows that the city planning process is increasingly impacted by capital, which has an adverse impact on the housing quality in the city. Results of the study should be taken into account in preparing the 'new strategy' for long-term development of Zagreb. Zagreb space and its greater affected area should be considered as an integral natural and planning unit.

REGIONALNA I
MEĐUNARODNA SURADNJA

▲ PRIKAZ 14 | DRUGONAGRAĐENA FOTOGRAFIJA AUTORA BOSILJKA DOMAZETA / PHOTO BY BOSILJKO DOMAZET, SECOND PRIZE

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Europski tjedan mobilnosti 2010.

► 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Zagrebački tjedan mobilnosti 2010. održan je, od 16. do 22. rujna, pod motom Putuj pametnije – živi kvalitetnije, a otvorio ga je gradonačelnik Milan Bandić potpisivanjem Povelje o pristupačnu Europskom tjednu mobilnosti 2010. i predstavljanjem programa aktivnosti. Koordinaciju programskih aktivnosti potpisuju Ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom i Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Zagreba, a brojna su događanja organizirana u suradnji s gradskim uredima, zavodima i službama, među ostalima i s Uredom za stratezijsko planiranje i razvoj Grada, zatim ZET-om, Udrugom Bicikl, Zagrebačkim

◀ PRIKAZ 13 | PRVONAGRAĐENA FOTOGRAFIJA AUTORA ZVONKA RADIČANINA / AWARD-WINNING PHOTO BY ZVONKO RADIČANIN

športskim savezom za osobe s invaliditetom, Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Tehničkim muzejom, Parkom prirode Medvednica, HŽ-om i s drugima.

U Tjednu mobilnosti promoviraju se strategije i prakse vezane uz alternativne načine prijevoza koji pridonose kvalitetnijem načinu života građana. Zagreb se, već četvrtu godinu zaredom, prijavljuje za Mobility Award, nagradu koja se dodjeljuje gradovima za najuspješniju organizaciju sedmodnevne kampanje i onima koji su za mobilnost učinili najveći iskorak. Zagreb je uvijek među 10 najboljih, a 2008. osvojio je drugo mjesto u konkurenciji više od od 2000 europskih gradova.

CIVITAS DAN 2010.

Zagrebački partneri na projektu Civitas Elan pogodnim su programom obilježili ovogodišnji Civitas dan u okviru Europskog tjedna mobilnosti. Program se odvijao u Tehničkom muzeju u kišnu subotu 18. rujna 2010. .

Odnos projekta i građana pitanje je od velike važnosti za Europsku komisiju koja sufinancira projekt Civitas Elan. Put do bolje kvalitete života u Zagrebu poboljšanim uvjetima urbane mobilnosti, što je glavni cilj projekta, vodi kroz aktivno

▲ PRIKAZ 15 | RAZINA SUDJELOVANJA JAVNOSTI – GRADACIJA / LEVELS OF PUBLIC INVOLVEMENT

sudjelovanje i djelotvorni doprinos građana. To potvrđuju uspješni primjeri gradova Civitas, poput Genta u kojem je ostvarena visoka razina uključenosti građana u promišljanje i odlučivanje o rješenjima prometnih problema. Sudjelovanje javnosti nit je koja povezuje sve projektne zadatke, a građenje kulture dijaloga zadaća je svih partnera koju koordinira Odras.

U sažetoj prezentaciji Odras je predstavio dosad primijenjene oblike uključivanja javnosti u projekt. Dosegnuta je visoka razina stalnog informiranja. Dvosmjerna komunikacija s građanima odvija se povremeno – anketiranjem, praćenjem stanja i davanjem odgovora na prikupljena mišljenja i prijedloge. Povratno informiranje treba ojačati do razine dijaloga uključivanjem mjerodavnih institucija i osoba. Preostaje opsežan zadatak uhodavanja prakse konzultiranja građana o pitanjima na koje mogu dati mjerodavne odgovore i/ili ponuditi rješenja. Na samom vrhu uspješne komunikacije su suradnja i partnerstvo.

Sudionici u raspravi predložili su moguće načine jačanja kulture dijaloga, uključujući mogućnost animiranja i motiviranja građana na suradnju organiziranjem kampanje na mjestima stalnih okupljanja. Istaknuta je odgovornost projektnih partnera za pružanje točnog i pravodobnog odgovora što je nužno u stjecanju uzajamnog povjerenja. Sudjelovanje građana u projektu ne smije završiti okončanjem projekta.

Program je nastavljen dodjelom nagrada najuspješnijim fotografijama koje su, na poziv Odras-a, upućene na prigodni natječaj – Putuj pametnije, živi bolje. Žiri sastavljen od predstavnika projektnih partnera izabrao je tri najbolja rada od 44 fotografije 20 autora. Prve tri nagrade osvojili su Zvonko Radičanin, Bosiljko Domazet i Martina Fiolčić. Nakon prikaza svih dostavljenih radova pobjednicima je čestitala Jadranka Veselić Bruvo, pročelnica zagrebačkog Ureda za stratezijsko planiranje i razvoj Grada.

U posljednjem dijelu programa Damir Širola, iz Udruge Bicikl, predstavio je značajke sustava javnih bicikala uvođenje kojih može pridonijeti smanjenju udjela automobilskeg prometa u središtu grada. U prezentaciji i raspravi osvijetljeni su uvjeti, prednosti i moguće prepreke uvođenju takvog sustava u Zagrebu.

PRESTO U TJEDNU MOBILNOSTI

Europski tjedan mobilnosti bila je još jedna prigoda za promociju projekta Presto i za informiranje javnosti o lokalnim aktivnostima koje se provode u sklopu projekta.

Tako je drugog dana obilježavanja Europskog tjedna mobilnosti, 17. rujna, u sklopu Dana sigurnosti prometa i održive mobilnosti, u Hrvatskom autoklubu održano pet prezentacija, među kojima i dvije prezentacije kojima je, pred pedesetak

prisutnih, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada predstavio projekt Presto.

Prvu prezentaciju pod nazivom 'Presto – biciklom po gradu svaki dan' održala je Željka Pavlović, koordinatorka projekta, koja je prisutnima izložila osnovne informacije o projektu, partnerima u projektu, te aktivnostima koje se u okviru pet mjesta provode u Zagrebu.

Također je napomenula da se na web-stranici projekta www.presto-cycling.eu mogu besplatno preuzeti info-listovi koji su, osim na jezicima sudionika projekta, dostupni i na hrvatskom. Dvadeset i pet info-listova podijeljeno je u tri osnovne teme: Biciklistička infrastruktura, promidžba i pedelek na dvjestotinjak stranica nudi pregled svih značajnih tema koje se tiču biciklizma u gradu te daju niz smjernica i primjera dobre prakse. Namijenjene su ne samo stručnjacima s tog područja već i široj javnosti.

Drugom prezentacijom 'Pedelek – gradsko vozilo budućnosti' Matija Vuger približio je prisutnima pedelek kao vozilo koje će, zasigurno, u budućnosti naći svoje mjesto kao jedan od načina svakodnevnog prijevoza u Zagrebu. Prisutni su upoznati s osnovnim elementima pedeleka i s velikim potencijalom njegove primjene u budućnosti. Pedelek je hibridni bicikl koji ima električni motor za lakše pedaliranje, pri čemu rad motora ovisi o pedaliranju, a kod električnog bicikla to nije slučaj.

Prije prezentacije podijeljeni su leci o projektu, aktivnostima u sklopu zagrebačkog dijela projekta i o pedeleku.

Jedna od mjera u skopu projekta Presto je i promicanje biciklizma na biciklističkim utrka i događanjima. Tako se Presto ove godine priključio Zagrebačkoj žbici. Popularna Zagrebačka žbica, u organizaciji Udruge Bicikl, već tradicionalna vožnja biciklima gradskim središtem na Dan bez automobila, ove je godine izazvala veliku pozornost. Tako je, 22. rujna, nešto više od 2000 građana svih uzrasta sjelo na svoje bicikle i, nakon vožnje duge sedam kilometara, vratilo se na Cvjetni trg odakle je povorka i krenula u 18 sati. Cilj vožnje je promicanje tolerancije među svim sudionicima u prometu, promicanje bicikla kao zdravog načina prijevoza u urbanim sredinama, te davanje potpore zdravom i aktivnom načinu života. Građanima se u vožnji pridružio i gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić te pročelnica

CiViTAS
Za bolji i čistiji promet u gradovima

ELAN
Zagreb

▲ PRIKAZ 17, 18, 19 20

◀ PRIKAZ 16

▲ PRIKAZ 21

Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada Jadranka Veselić Bruvo.

Podijeljene su promotivne kape s logom projekta, izrađene za ovu prigodu i leci projekta, a građani su na licu mjesta mogli dobiti sve informacije o projektu.

DRUGE AKTIVNOSTI

Posljednjeg dana Europskog tjedna mobilnosti održan je, u dvorani Tehničkog muzeja, prezentacijski blok 'Prometno - urbanistički koncepti održive mobilnosti' što ga je moderirala Jadranka Veselić Bruvo, pročelnica Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada. Tom su prigodom održane prezentacije: Programa razvoja Park & Ride sustava, Koncepta održivog razvoja prometa u središtu Grada Zagreba, Više putnika u manje automobila, studije Intermodalni putnički terminal Sava sjever, te Idejno prometno-urbanističkog rješenja pješačke zone naselja Sesvete. U foajeu Tehničkog muzeja Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada postavio je izložbe Intermodalni putnički terminal Sava sjever i Međunarodna arhitektonsko - urbanistička radionica 'Street Works'.

Na Tjednu mobilnosti promoviran je i projekt

Trailblazer, o kojem govorimo u zasebnom članku.

(V. JELIĆ-MÜCK., M. VUGER, Ž. PAVLOVIĆ, I. BEDENKO)

EN European Mobility Week 2010

The Zagreb Mobility Week 2010 took place from 16 to 22 September, and its focal theme was Travel Smarter – Live Better. Activities were inaugurated by Mayor Milan Bandić, who signed the Charter on Zagreb joining the European Mobility Week 2010, and the Mobility Week program. Local Zagreb partners at the Civitas Elan Project marked the Civitas Day by a specially prepared program focused on public involvement in the project. On the second day of the Mobility Week, 17 September, the Traffic Safety and Sustainable Mobility Day was marked. On this occasion the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb presented the Presto Project and 'pedelec', the electric bike. Zagrebačka žbica (The Zagreb Spoke), a traditional bike ride through the city centre during the Car Free Day was held on 22 September and it was joined by more than 2000 citizens. The Mobility Week was an opportunity for presentation of a new European project – Trailblazer.

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Japansko - hrvatski bilateralni znanstveno - istraživački projekt ▶ 22, 23

Predstavnici Japanske agencije za međunarodnu suradnju (JICA) i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske postigli su sporazum o suradnji koja se odnosi na doniranje sredstava za Projekt identifikacije rizika i planiranja korištenja zemljišta za ublažavanje nepogoda pri odronu zemlje i poplavama u Hrvatskoj. Za uspješnu provedbu aktivnosti Projekta i za implementaciju rezultata Projekta nužna je suradnja istraživača projekta s predstavnicima lokalne samouprave. U sklopu te suradnje u Gradskom uredu za strategijsko planiranje i razvoj Grada održana je, 23. rujna 2010., prezentacija Projekta predstavnicima Gradske uprave. Sastanku su prisustvovali predstavnici Japanske agencije za međunarodnu suradnju JICA, predstavnici zajedničkoga koordinacijskog tima Rudarsko-geološkog-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Agronomskog fakulteta

▲ PRIKAZ 22 | SUDIONICI PROJEKTA / PARTICIPANTS TO THE PROJECT

Sveučilišta u Zagrebu, te predstavnici Gradskog ureda za izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Ureda za hitne situacije i Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada.

Prezentaciju Projekta vodila je doc.dr.sc. Snježana Mihalić, a teme prezentacije bile su:

- /// Pozdrav i uvod (dr. Hideaki Komiyama, JICA); Kratki prikaz Projekta (prof. dr. Hideaki Mauri, voditelj projekta);
- /// Kratki prikaz japanskih iskustava sa sustavima za praćenje klizišta i rano upozoravanje, zajedno s planiranim aktivnostima na području Grada Zagreba na klizištu Kostanjek (prof. dr. Kyoji Sassa);
- /// Kratki prikaz japanskih iskustava s kartama hazarda klizanja, zajedno s planiranim aktivnostima na području Grada Zagreba u Podsljemenskoj zoni (prof. dr. Miyagi);
- /// Suradnja s Gradom vezano uz aktivnosti radne grupe za klizišta (prof. dr. Arbanas);
- /// Suradnja s Gradom vezano uz aktivnosti radne grupe za karte hazarda i razvoj smjernica s hrvatske strane (doc. dr. Mihalić).

24
/
25

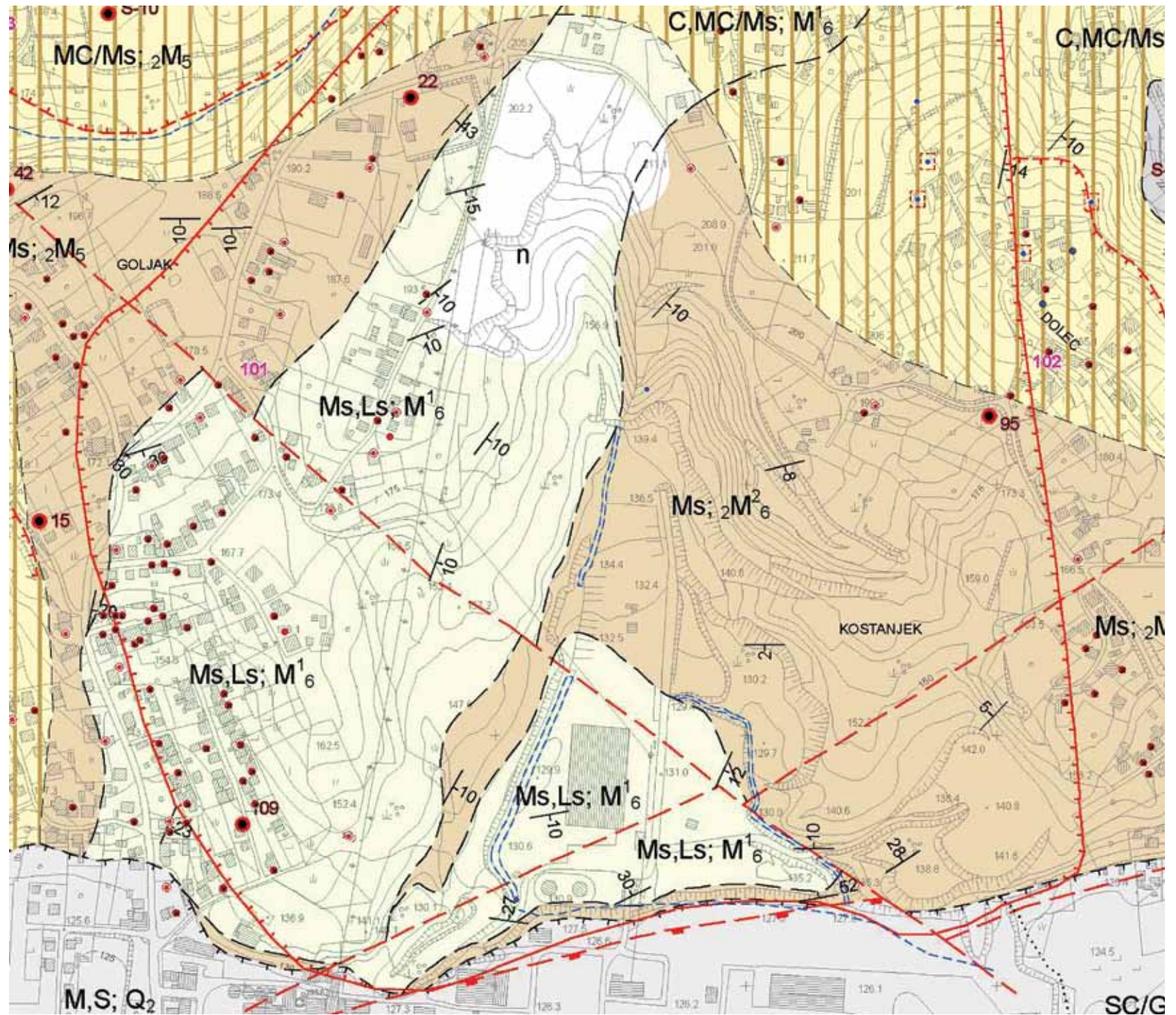
Projekt je tematski vezan uz istraživanje klizišta u funkciji ublažavanja posljedica klizanja razvojem metoda za izradu karata opasnosti od klizanja koje bi se, među ostalim, koristile i u prostornom planiranju te razvojem metoda ranog upozoravanja koje bi se koristile za zaštitu i spašavanje u kriznim situacijama. Provedbu projekta realizirat će s hrvatske strane sveučilišta u Zagrebu, Splitu i Rijeci i Hrvatski geološki institut na područjima Grada Zagreba, Primorsko-goranske županije i Splitsko-dalmatinske županije.

Zaključci sastanka odnose se na suradnju istraživača s predstavnicima Grada Zagreba koja bi trebala obuhvaćati:

- /// osnivanje radne grupe za suradnju s Projektom u kojoj bi bili predstavnici zainteresiranih gradskih ureda;
- /// mogućnost korištenja podataka kojima Grad raspolaže (rezultati geotehničkih istražnih radova provedenih na klizištu Kostanjek, geodetske podloge klizišta Kostanjek, projekt sanacije klizišta Kostanjek, katastarska podloga područja klizišta Kostanjek i uže okolice, prostorno-planska dokumentacija za područje Podsljemenske zone, ortofoto snimci Podsljemenske zone, HOK Podsljemenske zone, DIGK Podsljemenske urbanizirane zone, itd. (D. ŠIŠKO)

EN Japan - Croatia Bilateral Scientific and Research Project

Representatives of the Japan International Cooperation Agency (JICA) and the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia reached a collaboration agreement considering a grant for the Project for Risk Identification and Land-use Planning for Disaster Mitigation of Landslides and Floods in Croatia. In order to successfully carry out of the activities and implement results cooperation with the local administration is necessary. The project was presented at the City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development of the City. Future cooperation among partners was agreed upon.

▲ PRIKAZ 23 | DETALJNA KARTA KLIZIŠTA KOSTANJEK / KOSTANJEK LANDSLIDE INVENTORY MAP

Promet u gotovo svim europskim gradovima uzrokuje onečišćenje, buku, prometne gužve, opasnost u pogledu sigurnosti i potrošnje energije, što su dobro poznati problemi i u Zagrebu. Iako mnoge lokalne uprave pokreću inicijative za ublažavanje tih problema, malo je onih koje se ciljano bave aktivnim poboljšanjem učinkovitosti sustava za prijevoz roba u urbanim sredinama. Uključivanjem u projekt Zagreb postaje dio te malobrojne grupe. Europska unija obvezala se da će do 2020. smanjiti emisije stakleničkih plinova i poboljšati energetske učinkovitost za 20%. Isti su ciljevi postavljeni i u Akcijskom planu energetske održivosti razvitka Grada Zagreba. Poticanjem učinkovitijih postupaka isporuke roba projekt Trailblazer će pridonijeti Europskoj energetskej politici i akcijskom planu EU-a za ostvarivanje energetske učinkovitosti te istodobno pomoći postizanju stvarnih poboljšanja u učinkovitosti u urbanim sredinama kao što je i Grad Zagreb.

Planovi isporuke i opskrbe (koji su srž projekta Trailblazer) temeljno su polazište učinkovitog upravljanja prijevozom roba u urbanim područjima. Planovi sadržavaju mjere kojima je cilj skraćivanje i promjena vremena obavljanja isporuka, redefiniranje načina opskrbe, te osiguravanje da se tijekom nabave vodi računa o negativnom utjecaju ove aktivnosti na kretanje vozila i emisije. Planovi isporuke i opskrbe mogu sadržavati i inovativna rješenja, kao što je osnivanje centara za objedinjavanje prijevoza roba (Consolidation centres), organiziranje isporuke izvan radnog vremena, te ustanovljavanje grupa za zajedničku nabavu – sve u cilju smanjivanja broja vozila u pokretu potrebnih za opskrbu.

Konzorcij projekta Trailblazer, kojega je osnovala Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije Europske komisije (EC Executive Agency for Competitiveness and Innovation) u okviru svog programa Inteligentna energija u Europi (Intelligent Energy Europe, IEE), dobar je primjer partnerstva koje funkcionira diljem Europe – partneri na projektu su iz Češke Republike, Francuske, Hrvatske, Italije, Njemačke, Švedske i Ujedinjenog Kraljevstva.

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Početak projekta Trailblazer ▶ 24, 25, 26

U prethodnom broju Info-a izvijestili smo kratko o Trailblazeru – novom projektu sufinanciranom sredstvima EU-a, a za ovaj broj najavili više informacija o samom projektu i o inicijalnom sastanku konzorcija u Zagrebu.

Projekt službeno teče od 1. srpnja 2010., no tek su se u Zagrebu, na inicijalnom sastanku održanom od 15. do 17. rujna 2010., prvi put okupili predstavnici svih 12 partnera koji čine konzorcij projekta – predstavnici šest gradova i šest institucija, čime je projekt iz faze planiranja prešao u fazu provedbe. Osim djelatnika Gradskog ureda za strategijsko

planiranje i razvoj Grada, sudjelovali su predstavnici Sektora za energetiku, gospodarenje energijom i energetske održivi razvoj Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj, Sektora za promet i ceste Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, te Fakulteta prometnih znanosti i udruga civilnog društva.

Intenzivan rad tijekom dva dana imao je cilj da se detaljnije predstave i rasprave pojedine faze projekta tijekom njegova trogodišnjeg trajanja te da se odrede zadaće pojedinim partnerima.

Domaćin sastanka bio je Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, koordinator aktivnosti Grada Zagreba unutar projekta. Sastanak je, u ime Grada Zagreba i Ureda, službeno otvorila pročelnica Jadranka Veselić Bruvo, a, u ime konzorcija, Chris Douglas, direktor Transport and Travel Research, koordinator cijelog projekta. Kako se sastanak održavao u vrijeme Europskog

tjedna mobilnosti, a kako je Projekt komplementaran s njegovim ciljevima i aktivnostima, konferencija za novinare o projektu bila je sastavni dio konferencije o Tjednu mobilnosti što je održana u Tehničkom muzeju 16. listopada. Završetak prvog dana sastanka obilježen je svečanim primanjem dogradonačelnice Jelene Pavičević Vukičević u Palači Dverce. Kao domaćin Ured se potrudio da stvori gostoljubivo okruženje za kreativan i ugodan rad, druženje i boravak stranih partnera u našem gradu. Po iskazanim pohvalama čini se da je u tim nastojanjima uspio.

Cilj projekta Trailblazer jest promicanje i poticanje dobrih postupaka izrade i provedbe Planova isporuke i opskrbe (Delivery and Servicing Plans, DSPs). Ovi su planovi ključni strateški dokumenti kojima organizacije utvrđuju način rješavanja problema učinkovitog, sigurnog i održivog prijevoza roba smanjivanjem, na najmanju mjeru, kretanja vozila, potrošnje energije i emisija.

Ciljevi projekta Trailblazer su posebno:

- 1 provedba aktivnosti iz Planova isporuke i opskrbe koje pripremaju gradovi koje svrstavamo u skupinu Pathfinder—to su sudionici na projektu, uključujući i Grad Zagreb koji će, učeći iz najbolje europske prakse, stečena iskustva prilagođavati i primjenjivati u svojim sredinama;
- 2 evidentiranje smanjenog korištenja energije provedbom Planova;
- 3 prijenos znanja i razmjena iskustava između iskusnijih i manje iskusnih sudionika na projektu;
- 4 promicanje u lokalnim i regionalnim tijelima uprave te u privatnom sektoru u Europi primjene najboljih postupaka za postizanje energetske učinkovitosti u prijevozu roba.

Skupinu Trailblazer, koja ima izravno iskustvo s provedbom Planova isporuke i opskrbe (DSP), sačinjavaju koordinator projekta Transport and Travel Research Ltd, grad Borlänge iz Švedske, londonski okrug Sutton iz Ujedinjenog Kraljevstva, Deutsche Post iz Njemačke. Oni će svoje znanje i stručnost prenijeti skupini Pathfinder—osim Grada Zagreba obuhvaća gradove Eskilstuna i Växjö (oba iz Švedske) i grad Vercelli (Italija)—koji će, kao rezultat provedbe Projekta, izraditi svoje Planove isporuke i opskrbe (DSP).

Uz organizacije iz skupina Trailblazer i Pathfinder ustanovit će se i znatno šire interesne skupine korisnika iz javnog i privatnog sektora koje će učiti iz iskustva drugih, a ono što nauče na projektu prenositi će dalje.

Projekt Trailblazer će također ocijeniti utjecaj mjera primijenjenih tijekom njegove provedbe i postupaka korištenih u planiranju i provedbi mjera. Ocjena projekta prvenstveno će se koncentrirati na utjecaj provedbe onih mjera iz Planova isporuke i opskrbe (DSP) koje se odnose na uštede energije u lancu opskrbe tako što će se utvrditi koliko je goriva uštedeno zahvaljujući provedbi projekta.

Najvažniji rezultati provedbe projekta bit će ključni dokumenti temeljeni na najsuvremenijim Planovima isporuke i opskrbe, uključujući:

- /// niz primjera (case studies) najboljih postupaka u praksi;
- /// Planove isporuke i opskrbe za grupu Pathfinder, uključujući Grad Zagreb;
- /// komplet alata za izradu Plana za isporuku i opskrbu i Smjernice za izradu Planova isporuke i opskrbe;
- /// tri radionice o Planovima isporuke i opskrbe;
- /// niz biltena o projektu;
- /// dvije konferencije o projektu.

Gradski ured za stratezijsko planiranje i razvoj Grada, kao koordinator projekta u ime Grada, u njegovu će provođenju, formirajući mrežu partnera—suradnika, surađivati s drugim nadležnim gradskim uredima, znanstvenim institucijama, npr., s Fakultetom prometnih znanosti, s tvrtkama koje obavljaju transport i dostavu roba na području Grada Zagreba, udrugama civilnog društva, građanima i dr.

Ono što će tijekom odvijanja projekta Gradu Zagrebu biti osobito vrijedno jest razmjena iskustava, znanja i primjera dobre prakse iz različitih sredina. S obzirom na sastav sudionika, način rada i koherentnost grupe, što se pokazalo tijekom zagrebačkog sastanka, očekujemo odlične rezultate projekta koji će biti mjerljivi i primjenjivi u planiranju i upravljanju transportom roba. Ostvareni kontakti s uvažanim institucijama i gradovima partnerima, te reference stečene tijekom ovoga i projekata EU-a koji se već provode, sigurno će otvoriti nove suradnje na ovom i na drugim područjima. (V. KELEMEN-PEPEONIK, M. VUGER)

EN Trailblazer Project Launching

The Zagreb kick-off meeting for the Trailblazer Project took place from 15 – 17 September 2010. Representatives of all 12 partners who constitute the project consortium—representatives of 6 cities and 6 institutions convened for the first time. The meeting was organized for detailed presentation and discussion on individual project stages to be completed during three years planned for its implementation, and tasks were assigned to the partners. The meeting was hosted by the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb, who coordinates the City of Zagreb

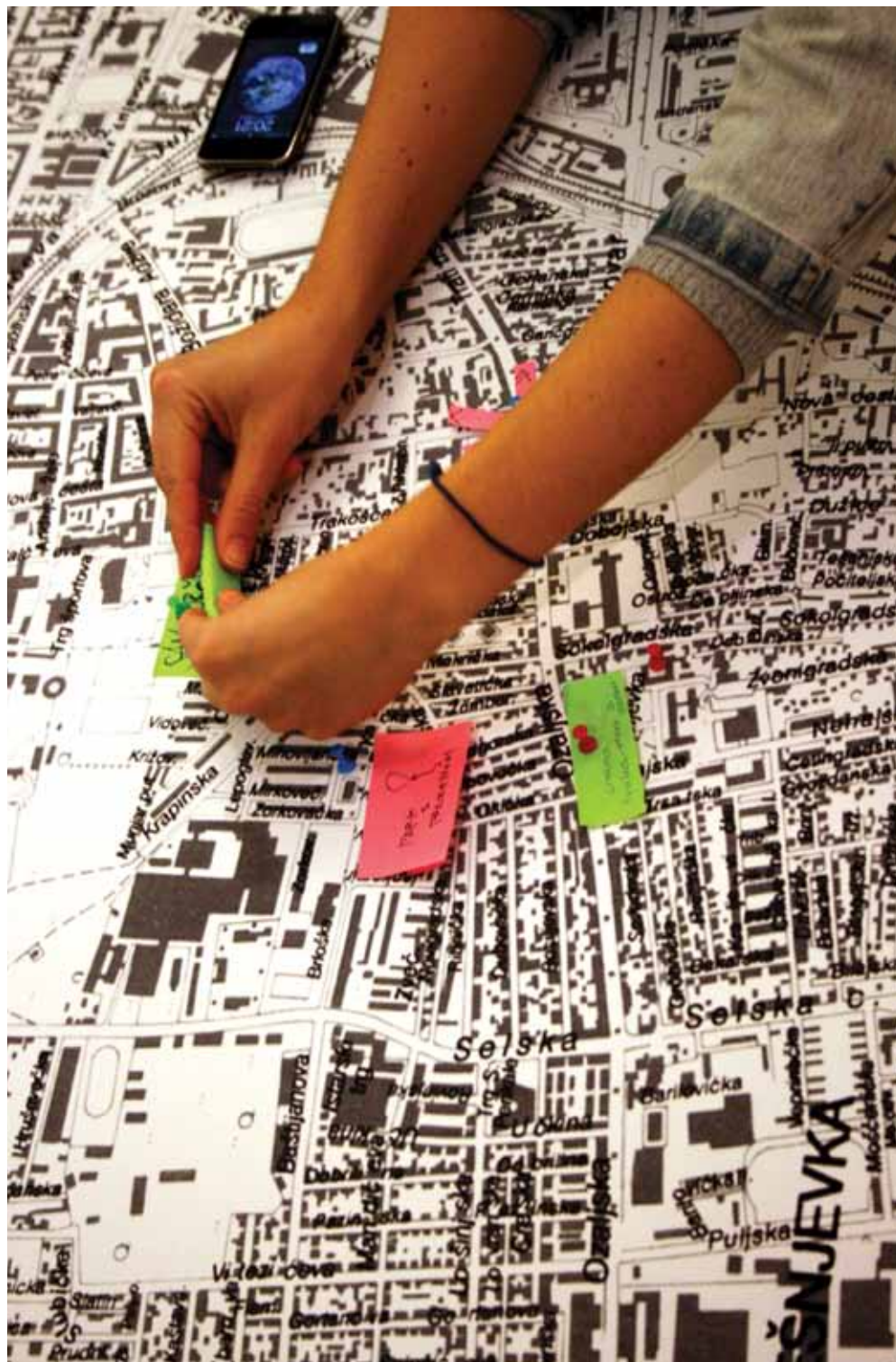
Intelligent Energy Europe

activities on the project. The Trailblazer Project is intended to promote and encourage good procedures for development and implementation of the Delivery and Servicing Plans, DSPs. Encouraging the efficiency in goods delivery through the Trailblazer Project will contribute to the European Energy Policy and the EU Energy Efficiency Action Plan, and bring about actual improvement in efficiency in urban communities such as the City of Zagreb.

▲ PRIKAZ 25, 26

OBVIJESTI

▲ PRIKAZ 27

OBAVIJESTI

Akcija kvart – Akupunktura grada: Trešnjevka ▸ 27, 28, 29, 30

U Centru za kulturu Trešnjevka održana je, od 8. do 10. listopada 2010., radionica pod nazivom Akcija kvart – Akupunktura grada: Trešnjevka, interdisciplinarni projekt u organizaciji Društva arhitekata Zagreba i njegove Sekcije mladih u suradnji s Gradskim uredom za strategijsko planiranje i razvoj Grada, Arhitektonskim fakultetom, Akademijom likovnih umjetnosti, Agronomskim fakultetom, Filozofskim fakultetom, Studijem dizajna i zainteresiranim udrugama. Organizacijski tim projekta čine Kata Marunica (voditeljica sekcije), Davorka Perić, Rene Lisac i Kristina Careva (autori i voditelji projekta), Luka Korlaet, Andrea Vukojić, Maja Grđan, Uršula Juvan, Tamara Marić i Martina Kapudija, te Saša Martinović-Kunović, predstavnica cekaTe-a. Osim organizatora, predavanja su održali i dr.sc. Feđa Vukić, dr.sc. Fedor Kritovac i dr.sc. Igor Toš.

Na radionici su se okupili studenti likovnih umjetnosti, arhitekture, agronomije i antropologije. Među sudionicima je došlo do značajne interdisciplinarnе suradnje; kroz komunikaciju usklađen je dojam o kvartu i njegovoj strukturi, uočeni su problemi i potencijali. Interdisciplinarno su povezani i koncepti i projekti koji se u svojim ciljevima međusobno nadopunjuju te zajednički usmjereno djeluju u poboljšanju kvartovskog života.

▼ PRIKAZ 28

34
/
35

Na webu je postavljena interaktivna karta na koju su postavljeni osnovni elementi nastalih radova. Karta predstavlja stalnu izložbu radova u virtualnom prostoru, javna je i otvorena za kontinuiranu komunikaciju između autora radova, stanovnika i Grada, dostupna je preko web-stranica DAZ-a i cekaTe-a. Radovi koji se na njoj nalaze su: 'Lokalizirani narativi', autora Bojana Mucka, Luke Smetiška i Lee Vene; 'Vlak ideja', autora Ivane Golub, Andreje Milovac, Ane Santini i Ivana Tolića; 'Crvena traka', autorica Ide Ister, Olje Jovanović i Anje Kostanjšak; 'Plac +', autorica Josipe Brdar i Larise Ecimović; 'Stickeri', autora Aleksandre Poljanec i Doriana Mandžukića; te 'Putokaz', autora Andreja Vuka; video-instalacija 'Balkon', autorice Vide Guzmić i prostorna instalacija 'Kalupi za Kwart', autora Antonija Julardžije.

Kartu je moguće vidjeti na <http://maps.google.hr/maps/ms?ie=UTF8&hl=hr&msa=0&msid=11557365887116680856.00048faab34bb2be2ed6c&z=15>, a filmiče na <http://vimeo.com/15772746> i <http://vimeo.com/15872535>.

Višeslojnost većine radova ukazala je na metodologiju akupunkture grada koja pokriva širok raspon – od prepoznavanja globalne koncepcije (primjerice strategije za interveniranje u kvart) do konkretne lokalne akcije kao prvog koraka u konkretnoj realizaciji rada (primjerice 'nogometna utakmica na trešnjevačkom placu', 'prvi pokušaj uspona na buduće penjaliste tornja toplane', 'markiranje smjera kolosijeka obnovljene trase Samoborčeka', 'postavljanje početka crvene putokazne trake oko cekaTe-a'). Radovi će se uskoro naći i u publikaciji koja je u pripremi. Radovi su prezentirani 15. listopada u cekaTe-u, a očekuje se i nastavak projekta ispitivanjem mogućnosti realizacije odabranih radova. (R. LISAC, A. VUKOJIĆ)

EN City District Drive – City Acupuncture: Trešnjevka

Trešnjevka Cultural Centre hosted a workshop City District Drive – City Acupuncture from 8 to 10 October 2010: Trešnjevka. This interdisciplinary project was organized by the Zagreb Architects' Association in collaboration with the City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development of the city, Faculties of Architecture, Agriculture, and of Humanities and Social Sciences, Academy of Fine Arts, School of Design and a number of NGOs. An interactive map with some works is posted on the web site <http://maps.google.hr/maps/ms?ie=UTF8&hl=hr&msa=0&msid=11557365887116680856.00048faab34bb2be2ed6c&z=15>. The results were presented on 15 October at the CeKaTe (Trešnjevka Cultural Centre), and the project is expected to be continued by examining possibilities for implementation of selected works.

▲ PRIKAZ 31 | ZATVARANJE KONFERENCIJE / CLOSING CEREMONY

OBAVIJESTI

Countdown 2010

20-10-2010@20.10 ▶ 31, 32

Countdown 2010 inicijativa službeno je zatvorena tijekom svečanosti, simbolično, upravo 20. listopada, u 20:10, na Konvenciji UN-a o biološkoj raznolikosti, u Nagoyi, u Japanu. Svečanosti su nazočili partneri i podupiratelji inicijative i visoko pozicionirani predstavnici IUCN-a (Svjetske zaklade za zaštitu prirode), tajništva Konvencije o biološkoj raznolikosti i drugih organizacija s područja biološke raznolikosti. Tom je prigodom najavljena i nova inicijativa koja će početi 2011. Countdown 2010 mreža je aktivnih partnera, pokrenuta 2004., koji, radeći zajedno, teže ostvarenju postavljenih ciljeva – na globalnoj razini znatno smanjenje postojeće stope gubitka biološke raznolikosti, a Europa je postavila još viši cilj – zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti. Ti su ciljevi bili predmetom nekoliko vrlo značajnih međunarodnih dogovora, a od 2007. u cijelosti su ugrađeni u Milenijske ciljeve razvoja (Millennium Development Goals, osam ciljeva donesenih na Općoj skupštini UN-a 2000. koji bi trebali biti ispunjeni do 2015.; provodi ih i Hrvatska). Svi međunarodni dogovori o tome bili su nužna reakcija na brzu degradaciju ekosustava i habitata i odraz hitne potrebe da se poduzmu aktivnosti kojima će se zaustaviti trend smanjivanja neobnovljivih prirodnih resursa.

Iako vrlo ambiciozno postavljeni ciljevi nisu postignuti, partneri Countdown 2010 poduzeli su diljem svijeta tisuće akcija čime je načinjen važan korak naprijed

prema unapređivanju statusa biološke raznolikosti i svijesti javnosti.

Te akcije, koje su zasigurno pridodobile unapređenju na mnogim područjima djelovanja i u mnogim prostorima, model su drugim zajednicama, regijama i državama.

O odabranim primjerima možete čitati na stranici <http://www.countdown2010.net/year-biodiversity/what-can-you-do/made-in-countdown-2010>., a najboljima među njima uručene su nagrade.

ŠTO SE DOGAĐA NAKON 2010.?

Iskustvo Countdown 2010 pokazalo je da ima potrebe za takvim inicijativama. Broj organizacija, lokalnih uprava, poslovnog sektora i drugih koji su se uključili, ne samo da bi promovirali svoja iskustva već da bi bili dio međunarodnog pokreta za očuvanje biološke raznolikosti, formirajući mrežu partnera iz cijelog svijeta neprestano je rastao. Grad Zagreb postao je partnerom potpisivanjem Deklaracije 2007. Nova će inicijativa poslužiti kao odskočna daska za nove, još brojnije i konkretnije aktivnosti što će se odvijati nakon 2010. Nastavit će se podizati svijest o biološkoj raznolikosti među partnerima i šire – osobito u onim sektorima i područjima društva koji tradicionalno nisu povezani s biološkom raznolikošću. Mreža će uključivati i javnost, glasače i potrošače koji traže promjene, a i vlade i poslovni sektor smatrat će odgovornima za njihovu predanost aktivnostima u zaštiti biološke raznolikosti. Inicijativa će aktivno pomagati svojim partnerima u primjeni oblikovanih ciljeva zaštite te u traženju i provođenju u praksi najboljih primjera kako bi se biološku raznolikost bolje očuvalo i više u nju investiralo.

Očekuje se da nova Countdown inicijativa okupi tisuće partnera iz svih dijelova društva širom svijeta. Drugim riječima, očekuje se još veći i snažniji pokret.

(V. KELEMEN-PEPEONIK)

EN Countdown 2010 20-10-2010@20.10

Countdown 2010 is a network of active partners started in 2004 who strive to achieve their goals through collaboration – a considerable decrease of the existing biodiversity loss rate on a global level, and stopping the biodiversity loss on the European level. Countdown 2010 was officially closed at a dedicated event in Nagoya, Japan, at the United Nations Convention on Biological Diversity summit at a symbolical date and dime: 20-10-2010 at 20:10, and a new initiative was announced to start in 2011. The City of Zagreb became a partner in this initiative by undersigning the Declaration 2007. Selected examples of actions pursued within the initiative are available from <http://www.countdown2010.net/year-biodiversity/what-can-you-do/made-in-countdown-2010>.

38

/

39

◀ PRIKAZ 32

◀ PRIKAZ 33

EN The Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb at the Zagreb Autumn Fair

The Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb presented its core activities during the Zagreb Autumn Fair, including its international sustainable transport projects Civitas Elan and Presto, projects involving organization and dissemination of spatial data – the Physical Planning Information System and Zagreb Spatial Data Infrastructure, and the City development strategy – ZagrebPlan which is presently in preparation. Visitors were asked to fill-out questionnaires on quality of living in Zagreb.

OBVIJESTI

Predstavljanje Gradskog ureda za strategiju na Jesenskom velesajmu ▶ 33

Grad Zagreb je na ovogodišnjem, 86. jesenskom međunarodnom zagrebačkom velesajmu, održanom od 22. do 26. rujna, prvi put predstavio rad nekih svojih ureda. Na zajedničkom štandu, osim Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, izlagali su Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom i Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj. Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada predstavio je osnovne djelatnosti kojima se bavi: međunarodne projekte održivog prometa Civitas Elan i Presto, projekte organizacije i distribucije prostornih podataka – ISPU i ZIPP te strategiju razvoja Grada – ZagrebPlan u pripremi.

Posjetiteljima štanda podijeljeni su upitnici 'Kakav Zagreb želite?' kojima je ispitivano zadovoljstvo kvalitetom života u Gradu. Podijeljene su tri skupine upitnika: za stanovnike Zagreba, za posjetitelje iz drugih krajeva Hrvatske, te za posjetitelje iz drugih zemalja. Ovo je ispitivanje još jedna djelatnost kojom naš ured komunicira s javnošću, a za što kvalitetniju izradu ZagrebPlana. (I. BEDENKO)

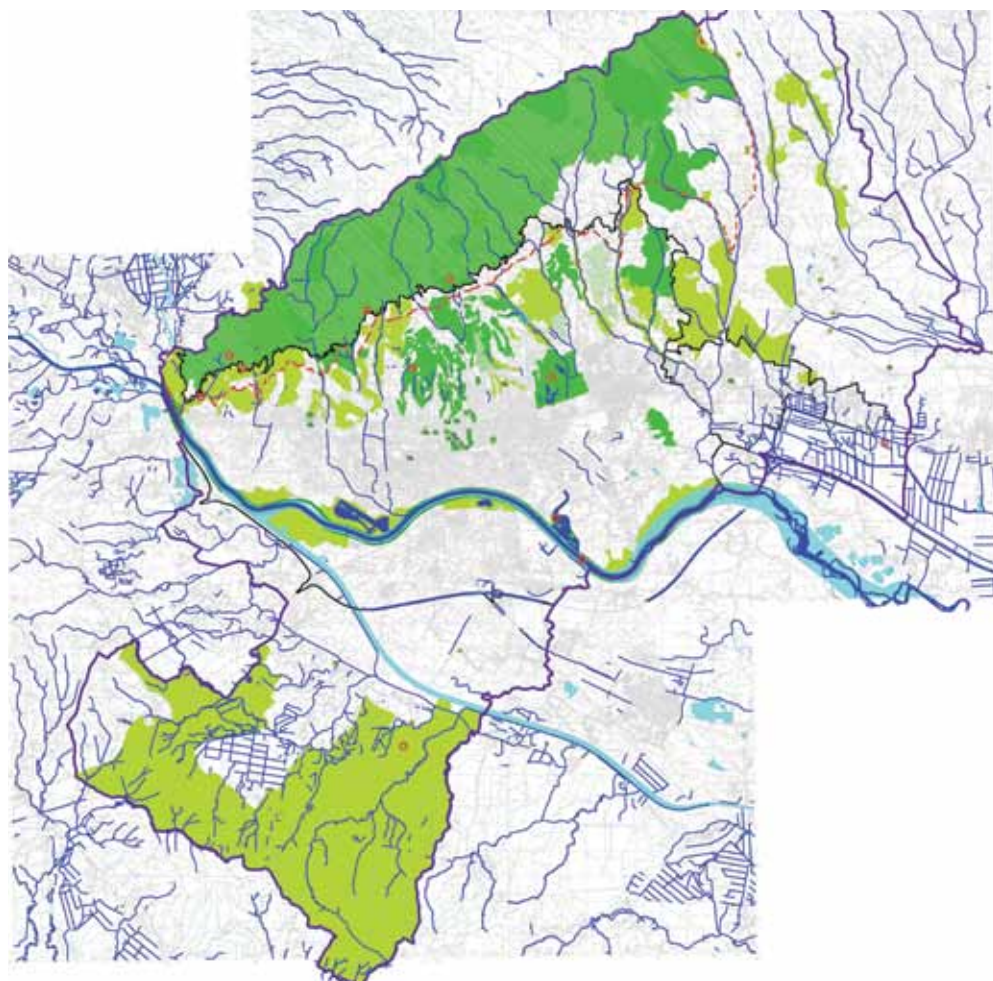

▲ PRIKAZ 34 | POTOČNI RAK (AUSTROPOTAMOBIVS TORRENTIVM) / STONE CRAYFISH

OBVIJESTI

Potoci na području Grada ▶ 34, 35, 36, 37, 38

Područjem Zagreba teku gorski i nizinski potoci ali je njihova pojavnost u središnjem, urbaniziranom dijelu grada intervencijama svedena na minimum. Oni gorski su uglavnom unutar Parka prirode Medvednica, a imaju i svoj nizinski dio toka. Od zapada na istok to su potoci Dolje, Stenjevec, Vrapčak, Kustošak, Črnomerec, Medveščak, Štefanovec, Bliznec, Trnava, Čučerski potok, Vugrov potok, Kašina i Glavničica, uglavnom svi s većim brojem kraćih pritoka. Njihovi su izvori različiti s obzirom na različitu podlogu (propusne ili nepropusne stijene). Rijetki su oni krških tipova iz kojih voda na površinu izbija kao cjelovit vodotok, primjerice Jambrišakovo vrelo u Ponikvama. Ograničeni su uglavnom na krajnji zapadni dio Medvednice, a dio ih je i na njenim krajnjim istočnim padinama. Rijetki su i potoci

LEGENDA

■ ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI I VRIJEDNOSTI KOJE SE PREDLAŽU ZA ZAŠTITU ■ PRIRODNE VRIJEDNOSTI KOJE ŠTITE PROSTORNO-PLANSKOM DOKUMENTACIJOM ■ VODE – VODNO DOBRO	- - ○ EKOLOŠKA MREŽA — VODOTOK – POVREMENI — VODOTOK – STALNI — GRANICA PROSTORNOG PLANA — GRANICA GUP-OVA

koji izviru iz dna malih jezeraca, poput subtermalnog izvora u Dubravici. Većina drugih potoka izvire i protječe isključivo iznad nepropusnih stijena. Izvori su im procjednog tipa: voda se iz intersticija između nepropusne stijene i sloja tla procjeđuje u izvorište. Takvo je primjerice izvorište Blizneca. Iznad potoka Dolja i Stenjeveca nalaze se i potoci ponornice koji poniru u manjim krškim uvalama (Križevščak, Družanice, Ponikve: potoci Jezeranec, Slivnjak, Javorščak), pa na nižim padinama ponovo izviru. Ispod Ponikva djelomice je poznat i podzemni spiljski tok potoka u spilji Veternici. Nizinom desne obale Save s Vukomeričkih

▲ PRIKAZ 35

◀ PRIKAZ 36
VODOMAR
(ALCEDO ATTHIS)
/ COMMON
KINGFISHER

◀ PRIKAZ 37
KANALIZIRANI DIO
POTOKA VIDOVEC /
CHANNELED
PORTION OF
VIDOVEC BROOK

gorica i Samoborskoga gorja dotječu potok Starča, koji je potpuno kanaliziran i lijevi je pritok najvećeg potoka Lomnica s jačim desnim pritokom Kukuljnjak, te danas još najviše očuvani potok Lipnica.

Gotovo je sva prirodna vegetacija, a posebno fauna u potocima, na području Zagreba ugrožena. Nešto je bolje stanje na području Medvednice gdje, npr., postoji još vitalna populacija potočnog raka, a jako su smanjene populacije nekih osjetljivijih vrsta kao što je vodenkos, za kojeg se zna da postoji još samo oko šest parova, a neke su vrste riba, poput peša, nestale. U nižem dijelu gorskih

dijelova potoka rijetke su preostale prirodne obale s visokim zelenima poput sjenovite zajednice lopuha. U nizinskim je potocima stanje alarmantno, smanjio se broj potoka, npr., s nekada brojnom potočnom mrenom, vodomara koji su se gnijezdili na strmim odronjenim dijelovima obale gotovo da više i nema, nestali su riječni rakovi, a za brojne vrste, poput potočnih paklara, upitno je žive li još uopće na području Grada. Uz one zagađenije potoke naselili su se štakori selci. Rijetki su slučajevi pokušaja ponovnog doseljavanja već ranije nestalih vrsta, poput dabra u potok Kašinu.

Od potoka koji protječu kroz urbane zone većina je danas kanalizirana, a dio teče podzemnim tunelima prema Savi. U nizinskom dijelu danas postoji mreža umjetnih kanala koji samo djelomično zamjenjuju staništa potoka, i to ako nisu previše zagađeni. Sa stajališta očuvanja biološke raznolikosti zabrinjava daljnje kanaliziranje malih vodotoka, iako se to u zemljama Europske Unije više ne radi već najmanje 15 godina. Jasno je da je velik problem Gradu to što se korita potoka za velikih kiša pretvaraju u bujice, no osnovna se pogreška čini kad se nasipi oko potoka rade tik uz korito, tj. kad se sadašnji potoci pretvaraju u uske kanale. Time se uništavaju prirodna staništa dna i obala, a ne postiže se zadana svrha obrane za osobito visokih voda. Nasipi bi trebali biti u nešto široj zoni oko korita, da se unutar njih omogući, koliko toliko, prirodno meandriranje i da se zadrži prirodna obalna vegetacija koja podržava opstanak autohtone faune. (N. TVRTKOVIĆ)

EN Zagreb Brooks

Although the city centre is completely urbanized, there are still mountain and lowland brooks running through Zagreb territory. Almost all natural vegetation in Zagreb, particularly the brook vegetation, is endangered. The situation is somewhat more favourable in the Mt. Medvednica area. Continued channeling of small watercourses raises concern about biodiversity and the EU countries abandoned this method some 15 years ago. The problem is that during intensive rainfall the brooks turn into torrents, and building of embankments in the immediate vicinity of the brook bed is a mistake. The embankments should be built in a greater zone around the brook bed, to enable natural meandering and preserve natural vegetation on the banks that enables survival of indigenous fauna.

Predstavljamo / Introducing

Info punkt Civitas Elan projekta

Kako je sudjelovanje javnosti jedna od važnih aktivnosti projekta Civitas Elan, što ga, u ime Grada Zagreba, koordinira Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, otvoren je, 17. rujna 2009., a u sklopu obilježavanja Europskog tjedna mobilnosti, Civitas Info-punkt u preuređenim starim tramvajskim kolima što su postavljena ispred zagrebačkog Tehničkog muzeja.

U Info-punktu građani mogu dobiti informacije o projektima koje Ured koordinira, dati svoje mišljenje ili sugestije o temi mobilnosti u Gradu Zagrebu, pogledati neku od trenutno postavljenih izložbi, sudjelovati na nekoj od radionica ili dovesti svoje najmlađe na dječje crtaonice subotom.

Po dvoje od četvero mladih ljudi – Josipa, Zrinka, Josipa i Ivan – svakoga radnog dana, od 10 do 17 te subotom od 9 do 13 sati, komunicira s građanima. Info-punkt dnevno posjeti, u prosjeku, 47 građana, a ukupno je dosad bilo više od 15000 posjetitelja.

U očekivanju adekvatnog prostora za obavljanje djelatnosti Odjela za prezentaciju projekata ZAGREBFORUMA u Info-punktu se održavaju i neke od aktivnosti tog odjela.

EN Civitas Elan Project Info Point

Since public participation is one of important activities envisaged by the Civitas Elan Project, which is coordinated by the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb on behalf of the City of Zagreb, a Civitas Elan Info Point was open on 17 September 2009 during the European Mobility Week. The Info Point is placed in a converted old tram car placed in front of the Zagreb Technical Museum.

This is a point where the citizens are offered information on the projects coordinated by the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb, to express their opinions or offer suggestions on mobility in the City of Zagreb, to see an exhibition, participate in workshops or bring in the children for drawing workshops held on Saturdays.

Two teams of two young persons each – Josipa, Zrinka, Josipa and Ivan – communicate with the citizens daily between 10.00 and 17.00 o'clock, and between 9.00 and 13.00 o'clock on Saturdays. The Info Point is visited by 47 citizens a day on average, which is more than 15,000 visitors so far.

While waiting for premises to be provided for the Project Presentation Department – ZAGREBFORUM, the Info Point is hosting some of the ZAGREBFORUM activities.

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada

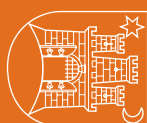
A Zagreb, Ulica Republike Austrije 18

E strategija@zagreb.hr

T 01 / 610-1840

F 01 / 610-1881

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED
ZA STRATEGIJSKO
PLANIRANJE I
RAZVOJ GRADA

